

2977147

Лейб

I. С Т А Л Ъ Н

66.61(2)2

С76

8983к

Коми республиканская
библиотека им. В. И. Ленина
КРАЕВЕДЧЕСКИЙ ДЕП. АРХИВ

ПАРТИНӨЙ УЖЫН ТЫРМЫТӨМТОРЈАС ЈЫЛЫГ дА ТРОЦКИСТСКӨЈ дА МУКӨд дВУРУШЊИКЈАСӨС БЫРӨдАН МЕРАЈАС ЈЫЛЫГ

ВКП(б) ЦК ПЛЕНУМ ВЫЛЫН
ДОКЛАД дА ЗАКЛУЧИТЕЛЬНОЈ КЫВ
1937-дд ВОГА МАРТ 3-5 ЛУНЈАСӨ



КОМИ ГОСИЗДАТ—СЫКТЫВКАР—1937

СТАВ СТРАНАЈАССА ПРОЉЕТАРИЈАС, ӨТУВТЧӨЈ!



Яг 77147

66.61(2)27

с 76

І. С Т А Л Ъ Н

8/12

ПАРҢИНОЈ УЖЫН ТЫРМЫТОМТОРҖАС ЈЫЛЫГ ДА ТРОЦКІСТСКОЈ ДА МУКОД ДВУРУШЫКҖАСОС БЫРӨДАН МЕРАҖАС ЈЫЛЫГ

8983к

ВКП(б) ЦК ПЛЕНУМ ВЫЛЫН
ДОКЛАД ДА ЗАКЛЮЧИТЕЛЬНОЈ КЫВ
1937-ӨД ВОГА МАРТ 3-5 ЛУНҖАСӨ

2 | НАЦИОНАЛЬНАЯ
БИБЛИОТЕКА
Республики Коми

ОБЯЗАТЕЛЬНЫЙ ЭКЗЕМПЛЯР
Коми Чувствительной
Библиотека
и м. В. И. ЛЕНИНА

КОМИ ГОСИЗДАТ-СЫКТЫВКАР—1937



И. С Т А Л И Н

О НЕДОСТАТКАХ ПАРТИЙНОЙ РАБОТЫ И МЕРАХ ЛИКВИДАЦИИ ТРОЦКИСТСКИХ И ИНЫХ ДВУРУШНИКОВ

ДОКЛАД И ЗАКЛЮЧИТЕЛЬНОЕ СЛОВО
НА ПЛЕНУМЕ ЦК ВКП(б)
3-5 МАРТА 1937 года





Жортјас!

Пленум вылын кывзём докладјасыс да на куҕа сорҕијасыс тыдало, мыј ми тани имеитам дело со кушом кујим основној фактјаскөд.

Отк-кө, иностранној государствојасса агентјаслөн, кодјас пын вел активној рол ворсісны троцкістјас, вредітелскөј да диверсионно-шпионскөј ужыс кушомакө инміс мијан став лбө пөшти став организацијаслы, кыз хоҕајственнөјјаслы, сізі і адміністративнөјјаслы да партіинөјјаслы.

Мөд-кө, иностранној государствојасса агентјас, на лыдын троцкістјас, сүјсісны не сөмын улысса организацијасө, но і откымын ответственној постјас выло.

Көјмөд-кө, откымын мијан вескөдлыс жортјас, кызі центры, сізі і местајас вылын, не сөмын ез кужны аҕыны збыл чужөмсө тајө вредітелјасыслыс, диверсантјасыслыс, шпионјасыслыс да мортвысјасыслыс, но оказитчисны сы выјоҕ беспечнөјөс, благодушнөјөс да наивнөјөс, мыј ез ешаыс асныс отсавлыны иностранној государствојасса агентјасөс сіјө лбө мөд ответственној постјас выло продвігајтөмын.

Ташомөс кујим бесспорној фактыс, кодјас петөны докладјасыс да на куҕа сорҕијасыс.

ПОЛІТИЧЕСКӨЙ БЕСПЕЧНОСТ

Мыжон виставны, мыж мијан вескөдлыг жортјас, кодјаслөн ем озыр опыт быд сикас антипартијной да антисоветской теченијејаскөд тышкасомын, тајо случаяс ожајитчисны сещөм наивнөјөс да сінтөмөс, мыж ез кужны казавны збыл чужөмсө народлөн врајаслыг, ез кужны төдмавны ыжку пага көјинјассө, ез кужны нещыштны на вылыг маскасө?

Поэ-ө утверждајтны, мыж иностранныј государствојасса агентјаслөн, кодјас действујтны СССР территория вылын, вредительской да диверсионно-шпионской ужыс вермас лоны мијанлы мыжөнкө виччыстөмөн да вөвлытөмөн? Оз, оз поэ тајөс утверждајтны. Та жылыг висталөны народной овмөсса уна отраслыјасын вредительской актјас бөрја дас онас, шахтинской кадсаң заводитөмөн, кодјасөс пасјөма официальной документјасын.

Поэ-ө утверждајтны, мыж бөрја каднас мијан ез вөвны кущөмкө предостерегајтан синалјас да предупреджајтан индөдјас вредительской, шпионской либө террористической деятельность жылыг, кодјасөс нуөдисны фашизмлөн троцкистско-зиновьевской агентјас? Оз, оз поэ тајөс утверждајтны. Тащөм синалјасыс вөліны, и большевикјас оз имеитны право вунөдны на жылыг.

Киров жортөс злөдејскөја виөм вөлі медвоzza серјозной предупредженіеөн, коді висталис сы жылыг, мыж народлөн врајас кутасны двурушничайтны да, двурушничайтөмөн, кутасны маскурујтчыны большевик улө, партиец улө, сы могыс, мед сујсыны дөверіеө да востыны аслыныс пыран туј (доступ) мијан организацијасө.

„Ленинградса центрлөн“ судөбной процесс, кызі и „Зиновьевлөн—Каменевлөн“ судөбной процесс, сетис выл подулалөм урокјасысмы, кодјас петөны Киров жортөс злөдејскөја виөм фактыс.

„Зиновьевско-троцкистской блоклөн“ судөбной процесс паскөдис урокјассө воzza процессјасыс да тыдаланаа петкөдліс, мыж зиновьевецјас да троцкистјас өтувтөны ас гөгөрныс став враждебной буржуазной элементјассө, мыж најө пөріны германской полицејской ох-

ранкалөн шпіонскöй да диверсионно-террористическöй агентураö, мыј двурушничайтöм да маскируйтчöм ем зїновјевејаслөн да троцкістјаслөн зїк öтї средство мїјан организацијасö суйсöм вылö, мыј бдїтелност да политическöй прозорливост ем медса вернöй средство ташöм суйсöмсö лезтöм вылö, зїновјевско-троцкістскöй шайкаöс бырöдöм вылö.

Кїров јортöс злöдејскöја вїöм куза 1935-öд вöса январ 18-öд лунса аслас тупкöса писмöын ВКП(б) Централнöй Комїтет решїтелнöја öлöдліс партїјнöй организацијасöс политическöй благодушіеыс да обывателскöй ротозејствоыс. Тупкöса писмöын шуöма:

„Колö помавны оппортунистическöй благодушіјекöд, кодї петö ошыбочнöй чайтöмыс сы јылыс, мыј мїјан вынјас содöм сертї враг быттöккö лöö пыр јонжыка ручнöјөн да безобїднöјөн. Ташöм чайтöмыс вужсаныс невескыд. Тажö ем отрыжка вескыдывв кежöмлөн, кодї ескöдö быдöнöс да ставöс, мыј врагјас кутасны назöник кыссыны социализмö, мыј најö лоасны медбöрын збыл социалистјасөн. Абу делö большевикјаслөн кујлыны лаврајас вылын да ротозејствујтны. Оз благодушіе мїјанлы ков, а бдїтелност, збыл большевїстскöй революционнöй бдїтелност. Колö помнїтны, мыј кымын надејатöмжык врагјаслөн положенїеыс, сымын окотапырысжык најö кутасны кутчысны крајнеј средствојасö, кыз обречоннöјјаслөн зїк öтїк средствојасö сöветскöй власткöд најö тышын. Колö помнїтны тајöс і лоны бдїтелнöјөн“.

Троцкістско-зїновјевскöй блок шпіонско-террористическöй дејателност куза 1936-öд вöса јул 29-öд лунса аслас тупкöса писмöын ВКП(б) Централнöй Комїтет вылыс чуксалїс партїјнöй организацијасöс медса ыжыд бдїтелностö, народлыс врагјасöс тöдмавны кужöмö, кöт кушöм бура најö ез вöвны маскируйтчöмаöс. Тупкöса писмöын шуöма:

„Öнї, кор докажитöма, мыј троцкістско-зїновјевскöй їзвергјас öтувтöны сöветскöй властлы паныда тышын мїјан странаса ужалыс јöзлыс став

медса скөрмөм да заклатөй врагјасөс,—шпiонјасөс, провокаторјасөс, дiверсантјасөс, белогвардејцјасөс, кулакјасөс да с. в., кор тајө элементјас костас, öтареаң, да троцкiстјас да зiновјевецјас костын, мөдарсаң, вушјисны став граңјасыс,—мијан став партијнөй организацијас, партијаса став шленјас долженөс гөгөрвоны, мыј коммунистјаслөн бдiтельность быт колана лубөй участок вылын да быд обстановкаын. Быд большевиклөн торјөдны позтөм качествоөн öнiја условијејасын должен лоны партијалыс врагөс төдмавны кужөм, көт кущөм бура сiјө ез вөв маскiрујтчөма“.

Сiзкө, сiгналјас да предупреденiејас вөлины.

Мыјө чуксавлисны тајө сiгналјасыс да предупреденiејасыс?

Најө чуксавлисны сыө, медем бырөдны партијно-организационнөй ужлыс слаблунсө да пөртны партијаөс неприступнөй крепостө, кытчө ескө ез вермы сујсыны нiөтик двурушник.

Најө чуксавлисны сыө, медем помавны партијно-политическөй уж донјавтөмкөд да вөчны решительнөй поворот ташөм ужсө быд ногыс јонмөдөмлаң, политическөй бдiтельность јонмөдөмлаң.

I мыј-жө? Фактјас петкөддiсны, мыј сiгналјасыс да предупреденiејасыс мијан јортјасөн воспринимайтчылисны вывти зельда.

Та јылыс зев бура вiсталоны ставлы төдса фактјас партијнөй документјас прөверајтөм да вежлалөм куға кампанiеыс.

Мыјөн вiставны, мыј тајө предостереженiејасыс да сiгналјасыс ез вөчны колана действеје?

Мыјөн вiставны, мыј мијан партијнөй јортјас, антисөветскөй элементјаскөд тышын асланыс опыт вылө вiрөдтөг, вел уна предостерегајтан сiгналјас да предупредажтан indөдјас вылө вiрөдтөг, оказитчисны политическi тамышјасөн народлөн врагјас вредительскөй да шпионско-дiверсионнөй ужвозын?

Гашкө мијан партијнөй јортјас лоины омөлжыкөс вөјдөр вөвлөм серти, лоины омөлжыка сознательнөјөс да дисциплинированнөјөс? Ез, дерт, ез!

Гашкө најө кутісны перерождатчыны? Бара-жө ез!
Ташөм чатөмыслы абу некущөм подув.

Сіңкө мыын-жө делөыс? Кытыс ташөм ротоңей-
ствоыс, беспечностыс, благодушїеыс, сінтөмлуныс?

Делөыс сын, мыј мїжан партїїнөј жортјас, хоңаж-
ственнөј кампанїејасөн да хоңажственнөј строїтелство
фронт вылын зев тырыс вермөмјасөн увлекітчөмла,
прөстө вунөдісны өткымын зев важнөј фактјас јылыс,
кодјас јылыс большевікјас оз імеітны право вунөдны.
Најө вунөдісны СССР международнөј положенїе ју-
көныс өтї основнөј факт јылыс да ез каңавны кык зев
важнөј факт, кодјас кутөны вескыд отношенїе партїї-
нөј білетөн сажөдчыс да большевік улө маскірујтчыс өнї-
ја вредітелјас, шпіонјас, дїверсантјас да мортвысјас
дїнө.

II

КАПІТАЛІСТІЧЕСКӨЈ КЫЩАЛӨМ

Кущөм тајө фактјас, кодјас јылыс вунөдісны лїбө
кодјасөс прөстө ез каңавны мїжан партїїнөј жортјас?

Најө вунөдісны сы јылыс, мыј сөветскөј власт по-
бедітїс сөмын му квајтөд јукөн вылас, мыј муыслөн
віт квајтөд јукөныс ем капїталїстїческөј государство-
јаслөн владенїејас. Најө вунөдісны, мыј Сөветскөј Со-
јуз олө капїталїстїческөј кыщалөм обстановканын. Мїжан
прїмітөма болгыны капїталїстїческөј кыщалөм јылыс,
но оз көсјыны пыдөжык мөвпыштлыны, мыј тајө та-
щөм штукаыс—капїталїстїческөј кыщалөмыс. Капїта-
лїстїческөј кыщалөм—абу куш фраза, тајө зев реалнөј
да непрїятнөј тор. Капїталїстїческөј кыщалөм—сіјө
лоө, мыј ем өтїк страна, Сөветскөј Сојуз, кодї лөсө-
діс ас ордас соціалїстїческөј пөрадокјас, да ем, сыыс
кынчї, уна странајас—буржуазнөј странајас, кодјас
нуөдөны воңө капїталїстїческөј оласног да кодјас кы-
щалөны Сөветскөј Сојузөс, случај віччысөмөн сы мо-
гыс, медем ускөдчыны сы вылө, жугөдны сіјөс лїбө
көт-ын ордөны сылыс вынјөрсө да слабмөдны сіјөс.

Тајө основнөј факт јывсыс вунөдісны мїжан жортјас.
А-өд бурещ сіјө і урчїтө капїталїстїческөј кыщалөм

да Сöветскöй Союз костын взаимоотношеніеяслыг подувсö.

Бостны, напрімeр, буржуазнöй государствоясöс. Наивнöй жöз вермасны думыштны, мы на костын ем зев бур отношеніеяс, кычi öткод тiпа государствояс костын. Но тачi вермасны думайтны сöмын наивнöй жöз. Збылвылассö на костын отношеніеясыс жона ылынöс добрососедскöй отношеніеясыс. докажитöма, кычi кыкыс кык нол, мы буржуазнöй государствояс ысталöны мöда-мöдныслы тылö ассыныс шпiонясöс, вредителясöс, диверсантясöс, а мукöд дыржыс i мортвыясöс, сетöны налы задаңије пырöдчыны сiјö государствоясса учрежденијеясö да предпријатијеясö, лöсöдны сени ассыныс сет да „колана случајын“—взорвитны налыс тылјассö, медым слабмöдны најöс да орöдны налыс вынјöрсö. Тачi сулалö делöыс öнија кадö. Тач сулалiс делöыс i војдöр. Бостны, напрімeр, Наполеон I кадса Јевропаяс государствоясöс. Франција жулис секи шпiонясöн да диверсантясöн рочјас, немецјас, австријецјас да англичана лагерыс. I, мöдарö, Англијалöн, немецкöй государствояслöн, Австријалöн, Россијалöн секи асланыс тылын вöлины ез ещажык шпiонјас да диверсантјас французскöй лагерыс. Англијалöн агентјасыс кыкыс вöчлисны покушеніе Наполеон вылö да некымыныс кыпöдлисны Францијаын вандејаса крестанаöс Наполеон правителстволы паныд. А мы сiјö ачыс вöли наполеоновскöй правителствоыс? Буржуазнöй правителство, кодi пöдтiс французскöй революција да сохранитiс сöмын революцијалыс сiјö результатјассö, кодјас вöлины выгöднöјöс гырыс буржуазиялы. Нинöм i сорнитны, мы наполеоновскöй правителство ез коллы ужжöза аслас соседјаслы да сiч-жö нуöдiс ассыс диверсионнöй меропријатијеяс. Тачi вöвлi ваяжöн, 130 во саяын. Тачi сулалö делöыс öни, 130 во мыстi Наполеон I бöрын. Öни Франција да Англија жуöны немецкöй шпiонясöн да диверсантясöн i, мöдарö, Германијаын аслас öчередын подвизајтчöны англо-французскöй шпiонјас да диверсантјас. Америка жуö японскöй шпiонясöн да диверсантясöн, а Јапония—американскöйясöн.

Ташом законыс буржуазной государствояс костса
взаимоотношеніеяслон.

Јуавсо, мыјла буржуазной государствояс долже-
нос относитчыны Советской Социалистической государ-
ство динө небыджыка да добрососедскойжыка откод
тіпа буржуазной государствояс динө дорыс? Мыјла
најо долженос мододавны Советской Союз тылјасо
ещажык шпионјасос, вредителјасос, диверсантјасос да
мортвысјасос, налы родственной буржуазной государ-
ствояс тылјасо ысталом дорыс? Кытыс ті тајос бос-
тинныд? Оз-ө ло вернойжык, марксизм виқодлас боксан,
чајтны, мыј Советской Союз тылјасо буржуазной го-
сударствояс долженос мододавны кыкпов да кујим-
пов унжык вредителјасос, шпионјасос, диверсантјасос да
мортвысјасос лубој буржуазной государствоса тыл-
јасо дорыс?

Абу-омој гогорвоана, мыј кытчоз сушществуюто капи-
талистической кышалом, кутасны сушществуютны мијан-
ын вредителјас, шпионјас, диверсантјас да мортвысјас,
кодјас ыставсоны мијан тылјасо иностранной государ-
ствојасса агентјасон?

Тајо став јывыс вунодисны мијан партијной јортјас
да, та јылыс вунодомон, лоины суомаос ноти виччыстог.

Со мыј восна јапоно-немецкой полицейской охран-
каса троцкистской агентјаслон шпионско-диверсионной
ужыс лоис мијан откымын јортјаслы ноти виччыстомторјон.

III

ӨНІЈА ТРОЦКИЗМ

Возо. Троцкистской агентјаскод тыш нуодигон, мијан
партијной јортјас ез азыны, ез казавны, мыј өнїја
троцкизм абу-нын сїјо, мыјон сїјо вөлі, шуам, во 7—8
сајын, мыј троцкизм да троцкистјас тајо кадас претер-
питисны серјозной еволюція, кодї вужвыјоныс вежис троц-
кизмлыс чужомбансо да мыј та восна і троцкизмкод
тышыс, ськод тышкасан методјасыс долженос лоны
вежомоос вужсаңыс. Мијан партијной јортјас ез ка-
завны, мыј троцкизм дурдїс лоны политической течени-
јеон рабочој классын, мыј рабочој классын политиче-

ској теченіеыс, кушомон сїю влі 7—8 во саын, троцкізм пѳріс вредїтелјаслѳн, дїверсантјаслѳн, шпїон-јаслѳн да мортвысјаслѳн оголтѳлѳю да прїнцїптѳм бандаѳ, кодјас дѳјствуйтѳны їностраннѳю государтвојасса разведыватѳлнѳю органјас заданїејас сертї.

Мыј сїю рабочѳю классын полїтїческѳю теченїеыс? Рабочѳю классын полїтїческѳю теченїе—сїю сешѳм груп-па лїбѳ партїа, кодлѳн ем аслас определоннѳю полїтїческѳю чужѳмбан, платформа, программа, кодї оз ѳѳб да оз вермы ѳѳбны ассыс вїѳѳдласјассѳ рабочѳю клас-сыс, а мѳдарѳ, пропагандїруйтѳ ассыс вїѳѳдласјассѳ вѳссѳн да честнѳја рабочѳю класс сїн воын, кодї оз пов петкѳдлыны ассыс полїтїческѳю чужѳмсѳ рабочѳю классы, оз пов петкѳдлыны ассыс збыл целјассѳ да мѳгјассѳ рабочѳю класс воын, а мѳдарѳ, вѳсса чужѳмѳн мунѳ рабочѳю классѳ сы мѳгыс, медым убедїтны сїѳс аслас вїѳѳдласјас вескыдлунын. Троцкізм вѳјдѳр, во 7—8 саын, влі рабочѳю классын тащѳм полїтїческѳю теченїејасыс ѳтїѳн, збыл, анїленїнскѳюн да сы вѳсна пыдысан ѳшїбочнѳюн, но век-жѳ полїтїческѳю те-ченїеѳн.

Поѳѳ-ѳ шуны, мыј ѳнїја троцкізм, шуам, 1936 вѳса троцкізм, ем рабочѳю классын полїтїческѳю теченїе? Оз, оз поѳ тајѳс шуны. Мыјла? Сы вѳсна, мыј ѳнїја троцкїстјас полѳны петкѳдлыны рабочѳю классы ассы-ныс збыл чужѳмнысѳ, полѳны вѳстыны сылы ассыныс збыл целјассѳ да мѳгјассѳ, зїлѳмѳн ѳѳбѳны рабочѳю классыс ассыныс полїтїческѳю чужѳмбаннысѳ, полѳмѳн, мыј рабочѳю класс-кѳ тѳдас најѳ збыл кѳсјѳмјас јылыс, сїю прокланїтас најѳс, кычї чуждѳю јѳзѳс, да вѳтлас најѳс ас дїнсыс. Тајѳн ї вїставсѳ, мыј троцкїстскѳю уж-лѳн основнѳю методыс ем ѳнї ассыныс вїѳѳдласјассѳ рабочѳю классын не вѳссѳн да честнѳја пропагандїруј-тѳм, а ассыныс вїѳѳдласјассѳ маскїрујтѳм, асланыс прѳтївнїкјаслыс вїѳѳдласјассѳ подѳбѳстрастнѳја да под-халїмскѳја ѳшкѳм, ассыныс вїѳѳдласјассѳ најтѳ фа-рїсејскѳја да фалшївѳја талалѳм.

1936-ѳд вѳса судѳбнѳю процесс вылын, ускѳдлан-ныд-кѳ тѳдвыланыд, Каменѳв да Зїновјев рѳшїтѳлнѳја ѳтрїцајтїсны ассыныс кушѳмкѳ полїтїческѳю платформа

емлун. Налөн вөлі тырвыјө почанлун развернитны судебној процесс вылын ассыныс політическөј платформа-нысө. Но најө тајөс ез вөчны, висталисны, мыј налөн некущөм політическөј платформа абу. Оз вермы лоны сомне-ніје, мыј кыкнаныс најө пөрјасисны, асланыс платфор-малыс емлунсө отрицајтөмөн. Оні весіг сінтөмјас азгө-ны, мыј налөн вөлі асланыс політическөј платформа. Но мыјла најө отрицајтисны ассыныс кущөмкө політ-ическөј платформа емлунсө? Сы вөсна, мыј најө полис-ны востыны ассыныс збыл політическөј чужөмнысө, најө полисны петкөдлыны СССР-ын капитализм рестав-рірујтан ассыныс збыл платформанысө, полисны, мыј тащөм платформамыд кыпөдас рабочөј классын зывөк-төм.

Судебној процесс вылын 1937-өд воын Пјатаков, Радек да Сокольников сувтисны мөд туј вылө. Најө ез отрицајтны троцкістјаслыс да зіновјевецјаслыс політ-ическөј платформа емлунсө. Најө признајтисны ассыныс определонној політическөј платформа емлунсө, признај-тисны да развернитисны сїјөс асланыс показанїејасын. Но развернитисны сїјөс ез сы могыс, медем чукөстны рабочөј классөс, чукөстны народөс троцкістскөј плат-форма поддөжитөмө, а сы могыс, медем прокланитны да заклејмитны сїјөс, кыңи антїнародној да антїпроле-тарскөј платформа. Капитализм реставрірујтөм, кол-хозјас да совхозјас бырөдөм, експлоатаціја сїстема бөр лөсөдөм, Сөветскөј Сојузкөд војна матыстөм могыс Германїјаса да Јапонїјаса фашїстскөј вынјаскөд јїтчөм, војна дор да мїр політікалы паныд тыш, Сөветскөј Сојузөс терріторїалноја торјөдлөм, Украина немецјас-лы, а Приморје—јапонецјаслы сетөмөн, Сөветскөј Сојуз-лы војенној пораженїе дастөм сы вылө враждебној государствојасөн ускөдчөм случајын да, кыңи тајө мог-јассө шедөдан средство,—вредїтельство, дїверсіја, сө-ветскөј власт руководїтельјаслы паныда индивидуалној террор, јапоно-немецкөј фашїстскөј вынјаслы пөлза вы-лө шпіонаж,—тащөмі Пјатаковөн, Радекөн да Сокол-никовөн развернитөм політическөј платформаыс өнїја троцкізмлөн. Гөгөрвоана, мыј тащөм платформасө троцкістјасыд ез вермыны не дебны народыс, рабочөј

классы. I најо зблiсны сiјос не сoмын работoј клас-
сы, но i трoцкiстскoј массасы, дај не сoмын трoцкiст-
скoј массасы, но весiг руковoдaшщoј трoцкiстскoј вер-
хушкaсы, кодi вoли јoз нeыжыд чукoрыс, 30—40 мор-
тыс. Кор Радeк да Пјатаков корiсны Трoцкiсaн разрe-
шeнiје чукoртны трoцкiстјаслыс iчoтiк конференцiја
30—40 мортыс тaјo платфoрма харaктeр јывсыс јуoр-
тoм мoгыс, Трoцкiј eз лeз нaлы тaјoс, шуiс, мыј aбу
цeлeсoобразнo вiстaвны платфoрма збыл харaктeр јыв-
сыс весiг трoцкiстјас iчoтiк чукoрлы, сы вoсна мыј
тaщoм „oпeрaцiјаыс“ вeрмaс вoчны раскол.

„Пoлитичeскoј дeјaтeлјас“, кодјас зeбoны ассыныс
вiчoдлaсјаснысo, ассыныс платфoрманысo не сoмын
работoј классы, но i трoцкiстскoј массасы, i не сoмын
трoцкiстскoј массасы, но i трoцкiстјаслoн руковoдaш-
щoј верхушкaсы,—тaщoм чужoмбаныс oнiјa трoцкiзмлoн.

Но тaыс пeтo, мыј oнiјa трoцкiзм oз-нын пoз шуны
работoј классын пoлитичeскoј тeчeнiјeoн.

Oнiјa трoцкiзм — aбу пoлитичeскoј тeчeнiјe работoј
классын, a пpинциптoм да iдeјaтoм бaндa вpeдiтeлјас-
лoн, дивeрсaнтјаслoн, развeдчiкјаслoн, шпioнјаслoн, мoрт-
высјаслoн, работoј класслы заклaтoј вpaгјаслoн бaндa,
кодјас дeјствyйтoны iнoстрaннoј гoсyдaрствoјaссa раз-
вeдывaтeлнoј oрганјаслы мeдaгoмoн.

Тaщoм вeнны пoзтoм рeзyлтaтыс трoцкiзм eвoлy-
цијaлoн бoрјa 7—8 вoнaс.

Тaщoм тoрјaлoмыс вaжсa трoцкiзм да oнiјa трoц-
кiзм кoстын.

Мијaн пaртiјнoј јoртјаслoн oшыбкaыс сыын, мыј
најo eз кaзaвны тaјo жyжыд тoрјaлoмсo вaжсa трoц-
кiзм да oнiјa трoцкiзм кoстын. Најo eз кaзaвны, мыј
трoцкiстјас вaжoн-нын дyгдiсны лoны iдeјнoј јoзoн, мыј
трoцкiстјас вaжoн-нын пoрiны пaскыд тyј вывсa рoз-
бoјнiкјасo, кодјас спoсoбнoјoс бyд гaдoст вылo, спo-
сoбнoјoс бyд мeрзкoј тoр вылo шпioнaжoз да aслaныс
рoдiнaлы вeскыд iзмeнaoз, сoмын мeдпaкoститны сoвeт-
скoј гoсyдaрствoлы да сoвeтскoј влaстлы. Најo eз
кaзaвны тaјoс да сы вoсна eз кyжны aс кaдын пeрe-
тpoйтчыны сы мoгыс, мeдым нyoдны тыш трoцкiстјас-
кoд выл нoгoн, рeшiтeлнoјжыкa.

Со мыј вѳсна троцкістјаслѳн мерзостјасыс бѳрја војас-
нас лоіны ѳткымын міјан партіјнѳј јортјаслы нѳті віччыс-
тѳмторјѳн.

Воѳѳ. Медбѳрын, міјан партіјнѳј јортјас ез каѳавны
сіјѳс, мыј ѳніја вредітелјас да ѳверсантјас костын,
кодјас піын фашізмлѳн троцкістскѳј агентјасыс вор-
сѳны вел активнѳј рол, ѳтарсан, да шахтінскѳј кадса
вредітелјас да ѳверсантјас костын, мѳдарсан, ем суш-
щественнѳј торјалѳм.

ѳтѳк-кѳ. Шахтінцы да промпартіјцы вѳліны міјан-
лы вѳссѳн чуждѳј јѳзѳн. Тајѳ медсасѳ вѳліны пред-
пріјатіјејасѳн вѳвлѳм владејтысјас, важ кѳѳајевајас
дырјі вѳвлѳм управлајушщѳјјас, важ акціонернѳј об-
ществојасын вѳвлѳм компанјонјас, лѳбѳ прѳстѳ важ
буржуазнѳј спеціалістјас, кодјас міјанлы вѳліны полі-
тѳчески вѳссѳн враждебнѳјѳс. Нѳкод міјан јѳз піыс ез
сомневајтчыв тајѳ господајас політѳческѳј чужѳмбан
збыллунас. да і асныс шахтїнецјасыс ез зѳблыны сѳ-
ветскѳј стрѳј дїнѳ ассыныс лѳг отношеніјесѳ. Оз поѳ
тајѳс-жѳ шуны ѳніја вредітелјас да ѳверсантјас јы-
лыс, троцкістјас јылыс. ѳніја вредітелјас да ѳверсант-
јас, троцкістјас,—тајѳ медсасѳ партіјнѳј јѳз, зѳптаныс
партіјнѳј білетѳн,—сіѳкѳ, формалнѳ абу ѳтдор јѳз.
Важ вредітелјас-кѳ мунлісны міјан јѳзлы паныд, то
выл вредітелјасыд, мѳдарѳ, лебезітѳны міјан јѳз во-
зын, ошкѳны міјан јѳзѳс, подхалїмнїчајтѳны на возын
сы могыс, мед сујсыны дѳверіјеѳ. Торјалѳмыс, кыѳі
аѳчанныд, сушщественнѳј.

Мѳд-кѳ. Шахтїнецјаслѳн да промпартіјецјаслѳн вы-
ныс вѳлі сыын, мыј налѳн јонжыка лѳбѳ омѳлжыка
вѳліны колана технїческѳј тѳдѳмлунјас, сек, кор міјан
јѳзлы, кодјаслѳн ез вѳвны сещѳм тѳдѳмлунјасыс, быт
вѳлі лоѳ велѳдчыны налыс. Тајѳ обстојателствоыс сет-
ліс шахтінскѳј кадса вредітелјаслы ыжыд преїмушщес-
ство, сетліс налы поѳанлун вредітны свободнѳја да
некодѳн куттѳг, сетліс налы поѳанлун ылѳдлыны міјан-
лыс јѳзѳс *технїчески*. Абу сіѳ ѳніја вредітелјаскѳд,
троцкістјаскѳд. ѳніја вредітелјаслѳн абу некушѳм тех-
нїческѳј преїмушществојас міјан јѳз сертї. Мѳдарѳ, тех-
нїчески міјан јѳз јонжыка подгѳтовленнѳјѳс, ѳніја вре-

дiтелјас сертi, троцкiстјас сертi. Шахтинскöй кадсаң мијан лунјасöз мијан быдмисны дас сурсјас збыл технически подкованнöй болшеви́стскöй кадрјас. Позис ескөн вайöдны сурсјас да дас сурсјас технически быдмöм болшеви́стскöй руководителјасöс, кодјаскöд öтластитöмын став тајö Пјатаковјасыс да Лившицјасыс, Шестовјасыс да Богуславскијјасыс, Мураловјасыс да дробнисјасыс емöс пустöй болгысјас да пригöтовишкајас техничскöй подготовка боксаң. Мызын-нö сiркö выныс öнiја вредителјаслөн, троцкiстјаслөн? Налөн выныс партијнöй билетын, партијнöй билет кутöмын. Налөн выныс сыын, мыј партијнöй билет сетö налы политическöй дöверiје да востö налы туј (доступ) мијан став учрежденијасö да организацијасö. Налөн преимушествовыс сыын, мыј партијнöй билет кутöмөн да сöветскöй власты другјас улö леччысöмөн, најö ылöдлисны мијанлыс јöзöс *политически*, злоупотреблајтисны дöверiјеөн, вредитисны гусöникөн да воставлисны мијанлыс государственнöй секретјас Сöветскöй Союз врагјаслы. „Преимушествовыс“ сомнителнöй аслас политическöй да моралнöй дон сертыс, но век-жö „преимушество“. Тајö „преимушествонас“ i вiставсö сiјö тор, мыј троцкiстскöй вредителјас, кычi партбилета јöз, кодјаслөн ем туј мијан учрежденијас да организацијас став местајасö, окажитчисны вескыд находкаөн иностраннöй государствoјасса разведывателнöй органјаслы.

Öткымын мијан партијнöй јортјаслөн öшыбкаыс сыын, мыј најö ез казавны, ез гöгöрвоны став тајö торјалöмсö важ да выл вредителјас костын, шахтинецјас да троцкiстјас костын да, тајöс казавтöг, ез кужны ас кадын перестроитчыны сы могыс, медем нуöдны тыш выл вредителјасыскöд выл ногөн.

IV

ХОЗАЈСТВЕННÖЙ УСПЕХЈАСЛӨН ВУЖÖРА БОКЈАСЫС

Ташöмöс основнöй фактјасыс мијан международинöй да пыщкöсса положеније јукöныс, кодјас јылыс ву-

нөдiсны либө кодјасөс ез казавны унаон мијан партиј-
нөј жортјас.

Со мыј вöсна мијан жöз лоины суöмаөс немвиччыстөт
вредителство да диверсияјас куза бөрја војасса собы-
тијејаснас.

Вермасны жуавны: но мыјла мијан жöзыс ез казав-
ны ставсө тајөс, мыјла најö вунөдiсны тајö став јыв-
сыс?

Кытыс бостөiсны став тајö вунөдчöмыс, сiнтөм-
луныс, беспечностыс, благодушијеыс?

Абу-ö тајö органической тырмытөмтор мијан жöз
ужын?

Абу, тајö абу органической тырмытөмтор. Тајö—
временнөј петкөдчөм, кодөс позö ödjö бырөдны мијан
жөзсан кушöмакө выныштчөмөн.

А мыјын-жө сiзкө делöыс?

делöыс сын, мыј мијан партијнөј жортјас бөрја во-
јасас вöли ставнас тырөмаөс хожајственнөј ужөн, најö
вöли помöз увлекiтчöмаөс хожајственнөј успехјасөн да,
став тајö делöнас увлекiтчөмөн,—вунөдiсны став му-
көд ужсө, еновтiсны ставсө мукөдсө.

делöыс сын, мыј, хожајственнөј успехјасөн увле-
кiтчөмла, најö кутiсны азыны тајö делöас ставыслыс
заводiтчөм да пом, а сещөм делöјас вылө, кызi
Советскöј Сојузлөн международнөј положенiје, капита-
листической кышалөм, партијалыс политической ужсө јон-
мөдөм, вредителствокөд тыш да с. в.—прөстө ез кутны
обрашцајтны виманије, чајтөмөн, мыј став тајö вопрос-
јасыс емөс второстепеннөј либө весiг третjestепеннөј
делö.

Успехјасыд да достiженiјејасыд — делö, дерт, ыжыд.
Социалистической строителствоын мијан успехјас збылыс
гырысөс. Но успехјасыдлөн, кызi i быдторлөн свет
вылас, емөс i аслас вужөра бокјас. Политикаын омöла
iскушоннөј жöзлыс гырыс успехјасыд да гырыс достi-
женiјејасыд оз ещаыс чужтыны беспечност, благоду-
шије, самодоволство, асаныс вывти ескөм, зазнајство,
хвастајтчөм. Ти он вермө отрицајтны, мыј бөрја кадас
хвастунјасыд мијан паскалісны унасыс-уна. Абу дiвö,
мыј социалистической строителствоын гырыс да серјознөј

успехјас тајо обстановкаас артмөны бахвалитчан настројенијас, мијан успехјасөн параднөј манифестација настројенијас, мијан врагјаслыг вынјассө тырмымөнја донјавтөм настројенијас, ассыным вынјас вывти донјалан настројенијас да, кыңи талөн ставыслөн следствије,—чужө политическөј сінтөмлун.

Тани ме должен шуны некымын кыв опасностјас јылыг, кодјас јитчөмаөс успехјаскөд, опасностјас јылыг, кодјас јитчөмаөс достиженіјаскөд.

Опасностјас јылыг, кодјас јитчөмаөс сөкыдлунјаскөд, ми төдам опыт серти. Со некымын во-нин нуөдам тыш тащөм сикас опасностјаскөд, да колө шуны, огө успехтөг. Опасностјас, кодјас јитчөмаөс сөкыдлунјаскөд, незумыд јөзлыг унаыг чужтөны жугыл настројенијас, асланыс вынјасө ескытөм, пессимизм настројенијас. I, иөдарө, сени, көни делөыс муно сы јылыг, медым венны опасностјассө, кодјас петөны сөкыдлунјассыс, јөз калитчөны тајө тышас да петөны тышыс збылыг из код чорыд болшевикјасөн. Тащөм пышкөсыс опасностјаслөн, кодјас јитчөмаөс сөкыдлунјаскөд. Тащөмөс резултатјасыс сөкыдлунјассө венөмлөн.

Но емөс мөд сикас опасностјас, опасностјас, кодјас јитчөмаөс успехјаскөд, опасностјас, кодјас јитчөмаөс достиженіјаскөд. да, да, јортјас, опасностјас, кодјас јитчөмаөс успехјаскөд, достиженіјаскөд. Тајө опасностјасыс сыын, мыј политикаын омөла іскушоннөј јөзлыг да еша азгывысјаслыг успехјаслөн обстановка—успех бөрсә успех, достиженіје бөрсә достиженіје, планјас содтөдөн тыртөм бөрсә содтөдөн тыртөм,—чужтө төждыгтөмлыг да самодовольствоыг настројенијас, лөсөдө параднөј торжествојас нуөдан да мөда-мөдөс чолөмалан атмосфера, кодјас виөны мералыг чувство да ныжмөдөны политическөј нырис, размагничивајтө јөзөс да тојлалө најөс сы вылө, мед кујлыны лаврајас вылын.

Абу дивө, мыј зазнајство да самодовольство тајө дурмөдан атмосфераас, параднөј манифестацијас да аснысө гораа ошкана атмосфераас јөз вунөдөны өткымын сушественнөј фактјас јылыг, кодјас кутөны первостепеннөј төдчанлун мијан страна судбајаслы, јөз

дугдöны казавны сещöм непријатнöй фактјас, кыҕи капиталистическöй кышалöм, вредительстволыс выл формајас, опасностјас, кодјас јитчöмаöс мијан успехјаскөд да с. в. Капиталистическöй кышалöм? да тајö-жö чепуха! Кушöм тöдчанлун вермас кутны кушöмкө капиталистическöй кышалöм, ми-кө тырталам да содтöдөн тырталам ассыным хожајственнöй планјас? Вредительстволөн выл формајас, троцкизмкөд тыш? Ставыс тајö пустакі! Кушöм тöдчанлун вермасны кутны став тајö посниторјасыс, кор ми тырталам да содтöдөн тырталам ассыным хожајственнöй планјас? Партијнöй устав, парторганјаслөн выборност, партијнöй вескөдлысјаслөн партијнöй масса воҕын отчитывајтчöм? да ем-ö ставас таын коланлуныс? Сулалö-ö вообще ноксыны тајö посниторјасыскөд, мијан-кө овмөс кыптö, а рабочöјјаслөн да крестаналөн материальнöй положенијеыс пыр јонжыка і јонжыка бурмө? Пустакі ставыс тајö! Планјас тырталам содтöдөн, партија мијан абу омөл, партијалөн ЦК сіҕ-жö абу омөл,—мыј-нө нөшта мијанлы колö? Страннöй јөз пукалöны сен Москваын, партија ЦК-ын: выдумывајтöны кушöмкө вопросјас, төлкујтöны кушöмкө вредительство јылыс, асныс оз уҕны, мукөдлы уҕны оз сетны...

Со тiјанлы сiнмө шыбытчан прiмер сылөн, кушöм кокниа да „прөстöја“ висмöны политическöй сiнтöмлунөн öткымын мијан опыттöм јортјас хожајственнöй успехјасөн јур бергөдчытöҕ увлекитчöмла.

Ташöмөс опасностјас, кодјас јитчöмаöс успехјаскөд, достiженiејаскөд.

Ташöмөс помкајасыс сылөн, мыј мијан партијнöй јортјас, хожајственнöй успехјасөн увлекитчöмөн, вунöдiсны международнöй да пыщкөсса характера фактјас јылыс, кодјас кутöны сушественнöй тöдчанлун Сöветскöй Сојузлы, да ез казавны вел уна опасностјас, кодјас кышалöны мијанлыс странанымөс.

Ташöмөс вужјасыс мијан беспечностлөн, вунöдчöмлөн, благодушiјелөн, политическöй сiнтöмлунлөн.

Ташöмөс вужјасыс мијан хожајственнöй да партијнöй ужын тырмытöмторјаслөн.

МИЖАН МОГЈАС

Кычї бырөдны мижан ужыс тајө тырмытөмторјассө?
Мыј колө вөчны та могыс?

Колө пөртны олөмө тащөм меропрїатїејас.

1) Колө медса војдөр бергөдны вниманїесө мижан партијнөј жортјаслыс, кодјас вөјөмаөс сїјө либө мөд ведомство виъ куза „текущцөј вопросјасө“,— международинөј да пыщкөсса характера гырыс политическөј вопросјаслаң.

2) Колө кыпөдны колана вылнаө политическөј ужсө мижан партијалыс, партијнөј, советскөј да хожајственнөј кадрјасөс политическөја велөдан да большевїстскөја капиталан мог медвылө сувтөдөмөн.

3) Колө разјаснајтны мижан партијнөј жортјаслы, мыј хожајственнөј успехјас, кодјаслөн төдчанлуныс вензытөг зев ыжыд да кодјасөс ми кутам шедөдавны и воаө, луныс-луно, воыс-воө,—век-жө оз исчерпывајтны мижан социалистическөј строїтелствоыс став делөсө.

Разјаснајтны, мыј вужөра бокјасыс, кодјас јитчөмаөс хожајственнөј успехјаскөд да петкөдчөны самодовольствоын, беспечностын, политическөј нырис ныжмөмын, вермасны лоны бырөдөмаөс сөмын сїјө случаын, хожајственнөј успехјасыс-кө сочетајтчөны партијнөј строїтелство успехјаскөд да мижан партијалөн паскыд политическөј уж успехјаскөд.

Разјаснајтны, мыј асныс хожајственнөј успехјасыс, налөн зумыдлуныс да дыр олөмныс зоннас да тырвыјө завіситөны партијно-организационнөј да партијно-политическөј уж успехјасыс, мыј тајө условїетөгыс хожајственнөј успехјасыд вермасны окажитчыны лыа вылын строїтөмаөн.

4) Колө помнитны да некор не вунөдны, мыј капиталистическөј кышалөм ем основнөј факт, кодї урчитө Советскөј Сојузлыс международинөј положенїесө.

Помнитны да некор не вунөдны, мыј кытчөз ем капиталистическөј кышалөм,—лоөны и вредїтелјас, дїверсантјас, шпионјас, террорїстјас, кодјасөс ысталөны Советскөј Сојуз тылјасө иностраннөј государствојасса

разведывателнӧй органъяс, помнитны та жылыс да нуӧдны тыш сӧжӧ жортъаскӧд, кодъяс оз тырвыӧ донъавны капиталистическӧй кыщалӧм фактыс тӧдчанлунсӧ, кодъяс оз тырвыӧ донъавны вредительстволыс вынъассӧ да тӧдчанлунсӧ.

Разъяснитны миан партийнӧй жортъаслы, мыӊ некущӧм хозяйственнӧй успехъяс, кӧт мед кущӧм грысысӧс најӧ ез вӧвны, оз вермыны бырӧдны капиталистическӧй кыщалӧм фактсӧ да таӧ фактыс петыс результатъассӧ.

Примитны колана мераъяс сы могыс, медым миан жортъаслӧн, партийнӧй да беспартийнӧй большевикъаслӧн, вӧли позанлун тӧдмасыны иностраннӧй разведывателнӧй органъасӧн нуӧдан вредительско-диверсионнӧй да шпионскӧй уж целъасӧн да могъасӧн, практикаӧн да техникаӧн.

5) Колӧ разяснитны миан партийнӧй жортъаслы, мыӊ троцкистъяс, кодъяс емӧс иностраннӧй разведывателнӧй органъаслӧн диверсионно-вредительскӧй да шпионскӧй уж нуӧдыс активнӧй элементъяс, важӧн-нын дугдисны лоны рабочӧй классын политическӧй течениеӧн, мыӊ најӧ важӧн-нын дугдисны служитны кущӧмкӧ идеялы, кодӧ житчӧ рабочӧй класс интересъаскӧд, мыӊ најӧ пӧрины вредительаслӧн, диверсантаслӧн, шпионъаслӧн, мортвыс-ъаслӧн принциптӧм да идеятӧм бандаӧ, кодъяс ужалӧны иностраннӧй разведывателнӧй органъаслы медагӧмӧн.

Разъяснитны, мыӊ ӧнија троцкизмкӧд тышын ӧни колӧны оз важ методъяс, оз дискуссия методъяс, а выӊ методъяс, вужнас бертан да жугӧдан методъяс.

6) Колӧ разяснитны миан партийнӧй жортъаслы, мыӊ торжалӧны ӧнија вредительъяс да шахтинскӧй кадса вредительъяс, разяснитны, мыӊ шахтинскӧй кадса вредительаскӧ ылӧдлісны мианлыс жӧзӧс техника вылын, налыс техническӧй бӧрӧ колӧмсӧ использутӧмӧн, то ӧнија вредительъясды, кодъаслӧнем партийнӧй билет, ылӧдлӧны мианлыс жӧзӧс на динӧ, кычи партијаса шленъяс динӧ, политическӧй дӧверіе вылын, миан жӧзлыс политическӧй беспечностсӧ использутӧмӧн.

Колӧ содтыны техникаӧн овладејтӧм жылыс важ лозунгсӧ, кодӧ лӧсавліс шахтинскӧй кадлы, выӊ лозунгӧн кадръасӧс политическӧја воспитаетӧм жылыс, большевизмӧн овладејтӧм жылыс да асыным политическӧй довер-

чивост бырөдөм жылыс, лозунгөн, коді тырвыјө лөсалө өнїа кадлы.

Вермасны жуавны: оз-өмөј поџ вөлі во дас сажын, шахтинскөј кадрјасө, сетны өтщөщ кыкнан лозунгсө, і техникаөн овладејтөм жылыс первојја лозунгсө, і кадрјасөс политическөја воспитаетөм жылыс мөд лозунгсө? Оз, оз поџ вөлі. Таџи мијан большевїстскөј партијаын делөјасыд оз вөчсыны. Революционнөј движенїе поворотнөј моментјасын пыр сувтөдсө кущөмкө өтїк основнөј лозунг, кыџи узловөј, сы могыс, медем сыө кутчысөмөн, кыскыны сы пыр став цепсө. Ленин таџ велөдліс мијанөс: аџөј мијан уж цепыс основнөј звеносө, кутчысөј сыө да кыскөј сїјөс сы могыс, медем сы пыр кыскыны став цепсө да мунны воџө. Революционнөј движенїелөн історїяыс петкөдлө, мыј тајө тактикаыс џїк өтїк правльнөј тактика. Шахтинскөј кадө мијан јөзлөн слаблуныс вөлі најө техническөј бөрө колөмын. Ез политическөј, а техническөј вопросјас вөліны секї мијанлы слаб местаөн. Мыј інмө секса вредїтелјас дїнө мијан политическөј отношенїејасө, то најө вөліны џїк гөгөрвоанаөс, кыџ большевїкјаслөн политическї чуждөј јөз дїнө отношенїејас. Мијанлыс тајө техническөј слабуныс ми бырөдїм сїјөн, мыј сетїм лозунг техникаөн овладејтөм жылыс да колөм каднас воспитаетїм дас да со сурсјас техническї подкованнөј большевїстскөј кадрјас. Мөд делө өнї, кор мијан емөс-нїн техническї подкованнөј большевїстскөј кадрјас да кор вредїтелјас ролын выступајтөны оз вөссөн чуждөј јөз, кодјаслөн сетчөжө абу некущөм техническөј преїмушествојас мијан јөз сертї, а јөз, кодјаслөн ем партијнөј бїлет да пөлзүјтчөны партијаса шленјас став правојасөн. Öнї мијан јөзлөн слабуныс абу техническөј бөрө колөм, а политическөј беспечност, јөзлы, кодјас случајнө пөлучїтїсны партијнөј бїлет, сїнтөг дөверајтөм, јөзөс не најө политическөј декларацияјас сертї, а најө уж резултатјас сертї прөверка нуөдтөм. Öнї узловөј вопрос мијанлы ем не мијан кадрјаслыс техническөј бөрө колөмсө бырөдөм, өд сїјөс кызвыннас бырөдөма-нїн, а политическөј беспечност да вредїтелјас дїнө, кодјас случајнө пөлучїтїсны партијнөј бїлет, политическөј доверчивост бырөдөм.

Ташом подувја торјаломыс шахтинскөй кадын кадр-
јас вöсна тыш делöын узловöй вопрос да öнiја кадса
узловöй вопрос костын.

Со мыј вöсна ми ег вермöй дај не долженöс вöли
сетны во дас сајын öтщöщ кыкнан лозунгсö, i техни-
каөн овладејтöм жылыс лозунг, i кадрјасöс политичес-
кöја воспитаетöм жылыс лозунг.

Со мыј вöсна техникаөн овладејтöм жылыс важ
лозунгсö öнi колö содтыны выл лозунгөн большевизмөн
овладејтöм жылыс, кадрјасöс политическöја воспитаетöм
жылыс, мијанлыс политическöй беспечност бырöдöм жылыс.

7) Колö жугöдны да зикöз шыбытны сiс теорiја сы
жылыс, мыј быд мијан возö мунöмкöд классöвöй тыш
мијан должен быттöкö пыр јонжыка да јонжыка кусны,
мыј мијан успехјас содöм сертi классöвöй враг быттö-
кö лö пыр јонжыка да јонжыка ручнöјөн.

Тажö—не сöмын сiс теорiја, но i öпаснöй теорiја,
öд сiјö унмовскöдö мијанлыс јöзöс, вайöдö најöс кап-
канö, а классöвöй враглы сетö позанлун оправитчыны
сöветскöй власткöд тыш вылö.

Мöдарö, кымын јонжыка кутам мунны возö, кымын
унжык мијан лöны успехјас, сымын јонжыка кутасны
скöрмыны жугöдöм эксплуататорскöй классјаслөн ко-
ласјасыс, сымын öдјöжык најö кутасны мунны тышлөн
јосжык формајасö, сымын јонжыка најö кутасны пакöс-
титны сöветскöй государстволы, сымын јонжыка најö
кутасны кутчысны тышлөн медса отчајаннöй средство-
јасö, кызи обречоннöјјаслөн медбөрја средствојасö.

Колö кутны тöдвылын, мыј СССР-ын жугöдöм
классјаслөн коласјасыс абу öткаöс. Најö имеитöны вес-
кыд поддөржка СССР сајса мијан врагјасан. Öшыб-
каөн вöли ескö мөвпавны, мыј классöвöй тышлыс сфе-
расö ограничитöма СССР пределјасөн. Классöвöй тыш-
лөн öтi помыс-кö кутö ассыс дејствiјесö СССР рам-
кајасын, то сылөн мöд помыс нужöдсö мијанöс кыща-
лыс буржуазнöй государствојас пределјасö. Та жылыс
оз вермыны не тöдны жугöдöм классјаслөн коласјас-
ыс. I бурещ сы вöсна, мыј најö та жылыс тöдöны,
најö кутасны i возö нуöдны ассыныс отчајаннöй вы-
лазкајасö.

Тағи велөдө мијанөс історіја. Тағи велөдө мијанөс
ленінізм.

Тайөс ставсө колө помнітны да лоны дасөн.

8) Колө жүгөдны да ғикөз шыбытны мөд сіс теоріја, коді вісталө сы жылыс, мыј оз вермы бытөкө лоны вредітелөн сіјө, коді оз пыр вредіт да коді көт корсурө петкөдлө аслас ужын успехјас.

Тайө страннөј теоріјаыс ердөдө сіјө авторјаслыс наівностсө. Ніөтік вредітел оз кут пыр вредітны, сіјөкө оз көсјы лоны ердөдөмөн медса жеңыд срокөн. Мөдарө, збыл вредітел должен кадыс-кадө петкөдлыны аслас ужын успехјас, өд тайө—ғик өтік средство віғны ассө, кығи вредітелөс, сујсыны дөверіјеө да воғө нуөдны ассыс вредітелскөј ужсө.

Ме думайта, мыј тайө вопросыс гөгөрвоана да оз нуждайтчы воғө разјаснајтөмын.

9) Колө жүгөдны да ғикөз шыбытны којмөд сіс теоріја, коді вісталө сы жылыс, мыј хоғажственнөј планјас сістематіческөја тырталөм бытөкө нінөмө вайөдө вредітелствосө да вредітелствоыслыс резултатјассө.

Ташөм теоріја вермас кутны сөмын өті цел: гилөдыштны мијан ужалысјаслыс ведомственнөј самолюбіјесө, лантөдны најөс да личөдны налыс вредітелствокөд тышсө.

Мыј сіјө — „мијанлыс хоғажственнөј планјас сістематіческөја тырталөмыс“?

Өтіккө, докажітөма, мыј став мијан хоғажственнөј планјас заніженнөјөс, өд најө оз артавны ғырыс рефервјассө да позанлунјассө, кодјас емөс мијан народнөј овмөс пышкын.

Мөдкө, хоғажственнөј планјас наркоматјас куға зоннас суммарнөја тыртөм оз-на ло, мыј өткымын зев колана отраслјас куға планјас сіз-жө тыртсөны. Мөдарө, фактјас вісталөны, мыј вел уна наркоматјас, кодјас тыртлісны да весіг. содтөдөн тыртлісны во гөгөрсө хоғажственнөј планјас, сістематіческөја оз тыртны планјас народнөј овмөсса өткымын зев важнөј отраслјас куға.

Којмөдкө, оз вермы лоны сомнеіје сыын, мыј вредітелјаскө ескөн ез вөвны ердөдөмаөс да шыбы-

төмабс сетыс, хоҗајственнөј планјас тыртөмөн делөыс ескө вөлі јона омөлжык, мыј јылыс коліс ескө пом- нитны відлалан теоріја тамыш авторјаслы.

Нолөд-кө, вредітелјас пыржык ассыныс главнөј вредітелскөј ужсө індөны оз мірнөј кад кежлө, а война возывса лібө җік война дырса кад кежлө. Шуам, мыј мі ескө кутім унмовскөдны аснымөс „хоҗајственнөј планјас сістематіческөја тыртөм“ јылыс сіс теоріјаон да ескө ег вөрҗөдлөј вредітелјасөс. Гөгөрвооны-ө тајө сіс теоріјаыслөн авторјасыс, кущөм ыжыд вред вөчис- ны ескөн міјан государстволы вредітелјасыд война случајын, налы-кө ескө сетісны колччыны міјан на- роднөј овмөс пышкын „хоҗајственнөј планјас сістема- тіческөја тыртөм“ јылыс сіс теоріја вевттөд улын.

Абу-өмөј гөгөрвоана,мыј „хоҗајственнөј планјас сіс- тематіческөја тыртөм“ јылыс теоріја ем теоріја, коді выгөднөј вредітелјаслы.

10) Колө жугөдны да җікөз шыбытны нолөд сіс теоріја, коді висталө сы јылыс, мыј стахановскөј двіже- ніје ем быттөкө вредітелство бырөдан основнөј сред- ство.

Тајө теоріјасө выдумайтөма сы могыс, медем стаха- новецјас да стахановскөј двіженіје јылыс болгөм шы улын вештыны ударсө вредітелјас вылыс.

Молотов јорт аслас докладын петкөдліс вел уна фактјас, кодјас висталөны сы јылыс, кызі троцкістскөј да не-троцкістскөј вредітелјас Кузбассын да донбас- сын, міјан політіческі беспечнөј јортјас дөверіјеон зло- употреблајтөмөн, сістематіческі новлөдлісны нырөдыс стахановецјасөс, пукталісны налы палчјас көлөсаја- сас, іскусственнөја лөгөдавлісны вел уна падмөдјас најө успешнөј ужлы да шедөдісны, дырөн, сіјө, мыј тор- кісны налыс ужсө. Мыј вермасны вөчны куш өті ста- хановецјас, капіталнөј строітелство вредітелскөја нуө- дөм-кө, шуам, донбассын вайөдіс ізшом перјөм куҗа дастысана ужјас, кодјас колччөны өдјассыс, да став му- көд ужјас костын торјалөмө? Абу-өмөј гөгөрвоана, мыј ачыс стахановскөј двіженіјеыс нуждајтчө міјансаң реал- нөј отсөгын вредітелјас став да быд сікас махінаціја- јаслы паныд сы могыс, медем јөткыны воҗө делөсө да

мортны олөмө ассыс ыжыд миссиясө? Абу-өмөй гөгөрвоана, мыј вредителствокөд тыш, вредителствосө бырөдөм вөсна тыш, вредителствосө көртвомалөм ем усло-вје, коді колө сы вылө, медем стахановскөј двіже-мје верміс паскавны став пастанас?

Ме думајта, мыј тајө вопросыс сіҗ-жө гөгөрвоана да оз нуждајтчы воҗө разјаснајтөмын.

11) Колө жугөдны да җікөҗ шыбытны втөд сіе теоріја, коді встало сы јылыс, мыј троцкістскөј вредителјаслөн быттөкө абуөс сөгга резервјасыс, мыј најө быттөкө өктөны ассыныс бөрја кадјас.

Тајө абу вернө, јортјас. Ташөм теоріјасө вермісны выдумајтны сөмын наівнөј јөз. Троцкістскөј вредителјаслөн емөс асланыс резервјас. Најө состоітөны медеа војдөр СССР-ын жугөдөм експлоататорскөј классјас коласјасыс. Најө состоітөны бура уна группајасыс да организацијајасыс СССР пределјас сајын, кодјас враждебнөјөс Сөветскөј Сојузлы.

Бостны, напімер, троцкістскөј контрреволюціоннөј IV интернаціонал, коді кык којмөд јукөннас состоітө шпіонјасыс да диверсантјасыс. Мыјөн тајө абу резерв? Абу-өмөј гөгөрвоана, мыј тајө шпіонскөј интернаціо-налыс кутас торјөдавны кадјас троцкістјаслы шпіонско-вредителскөј уж вылө?

Либө нөшта, бостны, напімер, Норвегіяыс пројдоха Шефлолыс группасө, коді пріјутітіс обершпіон Троцкіјөс да отсаліс сылы пакөстітны Сөветскөј Сојузлы. Мыјөн тајө группаыс абу резерв? Коді вермас отрицајтны, мыј тајө контрреволюціоннөј группаыс кутас і воҗө отсавны троцкістскөј шпіонјаслы да вредителјаслы?

Либө нөшта, бостны, напімер, мөд группа сешөм-жө пројдохалыс, кыҗ Шефло, Суварінлыс группа Франціјаын. Мыјөн сіјө абу резерв? Позө-өмөј отрицајтны, мыј тајө пројдохајасыслөн группаыс щөщ-жө кутас отсавны троцкістјаслы Сөветскөј Сојузлы паныда најө шпіонско-вредителскөј ужын?

А став тајө господајасыс Германіјаыс, быд сікас сен Рут Фішерјас, Масловјас, Урбансјас, кодјас вузалісны ловнысө і јайнысө фашистјаслы,—мыјөн најө абу

резерв троцкістскöй шпіонско-вредітелскöй ужлы?

Лібö, напрымер, Амерыкаыс пісателґаслөн тöдса орда ізвестнöй жулік Істмен журнадöмөн, став тајö перö разбојнікґасыс, кодґас сіјөн і олöны, мыґ клеवेशцітöны СССР-са рабочöй класс вылö,—мыјөн најö абу резерв троцкізмлы?

Оз, колö шыбытны бокö сіе теоріја сы жылыс, мыґ троцкістґас бытөкө öктöны бөрја кадрґассö.

12) Медбöрын, колö жугöдны да зікöз шыбытны нöшта öтїк сіе теоріја, кодї вісталö сы жылыс, мыґ сы вöсна мыґ мї, большевікґас, унаöнöс, а вредітелґас ещаöнöс, сы вöсна мыґ мїжанöс, большевікґасöс, поддөрживајтöны дас мїллонґасөн јöз, а троцкістскöй вредітелґасöс сöмын öткаґас да дасґас, то мї, большевікґас, вермїм ескö і не обрашцајтны вніманїе вредітелґас кушöмкө чуқөр вылö.

Тајö абу вернö, јортґас. Тајö јона страннöй теоріјасö прїдумајтöма сы могыс, мед бурöдны мїжан öткымын вескöдлыс јортґасöс, кодґас провалітчісны уж выланыс вредітелствокöд тышкасны асланыс куштöм вöсна, да унмовскöдны налыс бдітелностсö, сетны налы спокојнöја уґны.

Мыґ троцкістскöй вредітелґасöс поддөрживајтöны öткаґас, а большевікґасöс дас мїллонґас јöз—тајö, дерт, збыл. Но таыс нöтї оз пет, мыґ вредітелґас оз вермыны вöчны мїжан делöлы зев ыжыд вред. Сы вылö, мед пакöстїтны да вредїтны, та вылö нöтї оз ков уна јöз. Медым стрöїтны днєпрострој, колöны уна дас сурс рабочöйґас. А медым сіјöс взорвітны, сы вылö колö, гашкö, некымын дас морт, оз унжык. Медым выґрајтны сраженїе војна дырї, сы вылö ковмас красноармејецаслөн некымын корпус. А сы могыс, медым провалїтны тајö выґрышсö фронт вылын, та вылö тырмымөн некымын морт шпіон кöнкö арміјаса штабын лїбö весїг дївічїјаса штабын, кодґас (шпіонґас) вермасны гусавны оператївнöй план да сетны сіјöс протївнїклы. Медым стрöїтны ыжыд көрттуј пос, сы вылö ковмасны сурсґасөн јöз. Но медым сіјöс взорвітны, та вылö тырмымөн ставыс некымын морт. Тащöм прїмерґастö позїс ескö вајöдны дасґас да соґас.

Сізкө, оз поз бурөдны астө сижөн, мыј ми унаөһөс, а најө, троцкістскөј вредітелјас, ещаөһөс.

Колө шедөдны сижөс, медым најө, троцкістскөј вредітелјасыс, һөтк ез вөвны мјан радјасын.

Тағ сулалө фелөыс сы јылыс вопросөн, кызі бырөдны мјан ужыс тырмытөмторјассө, кодјас общцөјөс мјан став организацијаслы, кызі хоҗајственнөјјаслы да сөветскөјјаслы, сизі і адміністративнөјјаслы да партијнөјјаслы.

Тащөмөс мерајасыс, кодјас колөны сы вылө, медым бырөдны тајө тырмытөмторјассө.

Мыј касажтчө специалнө партијнөј организацијаслы да најө ужын тырмытөмторјаслы, то тајө тырмытөмторјассө бырөдан мерајас јылыс вел подробнөја виставсө тіјанлы відлалөм вылө сетөм резолюција проектын. Ме думајта, та вөсна, мыј абу коланлуныс паскөдчыны тани фелө тајө бок јывгыс.

Көсји ескөн сөмыншуны кымынкө кыв мјан партијнөј кадрјас политическөј подготровка да усовершенствованије јылыс вопрос куҗа.

Ме думајта, мыј вермім-кө ескө ми, кужім-кө ескө ми мјанлыс партијнөј кадрјасөс, улысаң да выліөз, подготөвитны ідеологическі да закалитны најөс политическі сещөм ногөн, медым најө свободнөја вермісны ориентірујтчыны пыщкөсса да международнөј обстановканы, кужім-кө ескө ми вөчны најөс тырвыјө зрелөј ленинецјасөн, марксістјасөн, кодјас способнөјөс решажтны серјознөј өшыбкајастөг странаөн вескөдлан вопросјас, те ми ескө тајөн разрешитім өкмыс дасөд јукөнсө мјан став могјаслыс.

Кызі сулалө фелөыс мјан партија руковөдашцөј составкөд?

Мјан партија составын, кутны-кө төдвылын сылыс руковөдашцөј слөјјассө, ем 3—4 сурс гөгөр высшөј руковөдтелјас. Тајө, ме ескө шуі,—мјан партијалөн генералитет.

Воғө мунөны 30—40 сурс среднеј руковөдтелјас. Тајө—мјан партијнөј офицерство.

Воғө мунөны 100—150 сурс гөгөр улыса партијнөј команднөј состав. Тајө, сиз шуны, мјан партијнөј уңтер-офицерство.

Кыпöдны идеологическöй уровеньсö да политическöй закалкасö тајö команднöй кадрјаслыс, пыртны тајö кадрјасас свежöй вынјас, кодјас виччысöны ассыныс выдвіженіје, да паскöдны тақикөн вескöдлан кадрјаслыс составсö,—тащöм могыс.

Мыј колö та могыс?

Медсавојдöр колö щöктыны міјан партіјнöй руководителјаслы, јачејкајасса секретарјассаң да областнöй да республиканскöй партіјнöй организацијаясса секретарјасöз, бöрјыны аслыныс ізвестнöй кад чöжөн кык мортöс, кык партіјнöй ужалысöс, кодјас вермасны лоны налөн збыл заместителјасөн. Вермасны шуны: а кыс најöс бостны, быд морт вылö кык заместителсö, міјан сещöм јöзыс абу, збу соответствујущöй ужалысјасыс. Тајö абу вернö, јортјас. Способнöй јöз, талантливöй јöз міјан дас сурсјас. Колö сöмын тöдны најöс да ас кадö выдвігајтны, мед најö ез дыр овны важ местаас да ез заводитны сісмыны. Корсöј дај ақзанныд.

Воқö. Јачејкајасса секретарјасöс партіјнöй велöдöм вылö да переподготовка вылö колö лöсöдны быд областнöй центрын ноль тöлысса „Партіјнöй курсјас“. Тајö курсјас вылас колö мөдöдавны став первічнöй партіјнöй организацијаясыс (јачејкајасыс) секретарјасöс, а сесса, курссö мунöм бöрын да наөн уж вылö воём бöрын,—налыс заместителјасöс да первічнöй парторганизацијаясса медса способнöй шленјасöс.

Воқö. Районнöй организацијаясса первојја секретарјасöс политическöја переподготовитöм могыс колö лöсöдны СССР паста, шуам, 10 медса важнöй центрјасас, көкјамыс тöлысса „Ленинскöй курсјас“. Тајö курсјас вылас колö мөдöдавны районнöй да окружнöй партіјнöй организацијаясса первојја секретарјасöс, а сесса, курссö мунöм бöрын да наөн места вылö воём бöрын,—налыс заместителјасöс да районнöй да окружнöй организацијаясса медса способнöй шленјасöс.

Воқö. Карса организацијаясса секретарјасöс идеологическöја переподготовитöм да политическöја усовершенствуйтöм могыс колö лöсöдны ВКП(б) ЦК бердын квајт тöлысса „Курсјас партіја історіја да политика куза“. Тајö курсјас вылас колö мөдöдавны карса ор-

ганізаціјасыс первојја лїбѡ мѡд секретарјасѡс, а сесса, курссѡ мунѡм бѡрын да наѡн места вылѡ бѡр воѡм бѡрын,—карса органїзаціјасыс медса способнѡј шлен-жассѡ.

Медбѡрын, колѡ лѡсѡдны ВКП(б) ЦК бердын квајт тѡлысса „Совешщанїе ныщкѡсса да международнѡј полїтика вопросјас куза“. Татчѡ колѡ мѡдѡдавын областнѡј да крајевѡј органїзаціјасыс да націоналнѡј коммуністическѡј партїјасса централнѡј комїтетјасыс первојја секретарјасѡс. Тажѡ јортјасыс долженѡс сетны не ѡтїк, а некымын смена, кодјас вермасны вежны мїјан партїјаса Централнѡј Комїтетыс руководїтелјасѡс. Тажѡ колана і тајѡс быт колѡ вѡчны.

Ме помала, јортјас.

Мї вїсталїм тацїкѡн мїјан ужыс основнѡј тырмытѡм-торјассѡ, кыцї најѡс, кодјас обшщѡјѡс мїјан став органїзаціјаслы, хоѡјственнѡјјаслы, адмїнїстратївнѡјјаслы, партїјнѡјјаслы, сїцї і најѡс, кодјас својственнѡјѡс сѡмын спеціалнѡ партїјнѡј органїзаціјаслы, тырмытѡм-торјас, кодјасѡс їспользујтѡны рабочѡј класслѡн врагјасыс асланыс дїверсіонно-вредїтелскѡј да шпїонско-террорїстическѡј уж вылѡ.

Мї їндїм, воѡѡ, основнѡј меропрїјатїејасѡ, кодјас колѡны сы вылѡ, медым бырѡдны тајѡ тырмытѡм-торјассѡ да обезвредїтны їностраннѡј разведывателнѡј органјасса троцкїстско-фащїстскѡј агентјаслыс дїверсіонно-вредїтелскѡј да шпїонско-террорїстическѡј вылаз-кајассѡ.

Јуавсѡ, вермам-ѡ мї пѡртны олѡмѡ став тајѡ меропрїјатїејасѡ, емѡс-ѡ мїјан та вылѡ став колана почан-лунјасыс?

Кывшутѡг, вермам. Вермам, сы вѡсна мыј мїјан рас-пораженїејын емѡс став средствојасыс, кодјас колѡны сы могыс, медым пѡртны олѡмѡ тајѡ меропрїјатїејасѡ.

Мыј-жѡ оз тырмы мїјан?

Оз тырмы сѡмын ѡтїтор: даслун бырѡдны ассыным собственнѡј беспечност, ассыным собственнѡј благоду-шїе, ассыным собственнѡј полїтическѡј тамышлун.

Таын загвоздкаыс.

Но неужелї мї ог вермѡј разделајтчыны тајѡ теш-

код да ідіотскöј вісöмыскöд, мі, кодјас путкылтім ка-
піталізм, кызвыннас стрöітім соціалізм да кыпöдім мі-
ровöј коммунізмлыг велікöј знамјасö?

Міјан абуöс подувјасыс сомневајтчыны сын, мыј
кывшутöг разделајтчам ськöд, көсјам-кө, дерт, вöчны
тајöс. Разделајтчам не прöстö, а болшевістскöја, збы-
лыс.

І кор мі разделајтчам тајö ідіотскöј вісöмыскöд, мі
вермам тырвыјö ескöмөн шуны, мыј міјанлы абу страш-
нöјöс некущöм врагјас, ні пыщкөссајас, ні ортсысајас,
міјанлы абу страшнöјöс налөн вылазкајасыс, сы вöсна
мыј мі воэö кутам најöс жуглыны сіз-жö, кызі жуглам
најöс öні, кызі жуглывлім најöс војдöр. (*Аплодіс-
ментјас.*)

ЗАКЛУЧІТЕЛЬНӨЙ КЫВ

Жортјас!

Ме сорніті аслам докладын обсуждајтан делө основнөј вопросјас жылыс. Сорніјас петкөдлісны, мыј міјан ем өні тырвыјө јасност, ем мојас гөгөрвоөм да ем міјан ужлыс тырмытөмторјас бырөдны даслун. Но сорніјас петкөдлісны сіз-жө, мыј емөс міјан организационно-політическөј практикалөн өткымын конкретнөј вопросјас, кодјас куза міјан абу нөшта тырвыјө јаснөј гөгөрвоөм. Тащөм вопросјассө ме лыдди сізімөс.

Разрешітөј віставны некымын кыв тајө вопросјас јывсыс.

1) Өні, колө чатны, ставөн гөгөрвоісны, осознајтисны, мыј хозајственнөј кампаніјесөн да хозајственнөј успехјасөн вывті увлекајтчөм партијно-політическөј вопросјас донјавтөм да вунөдөм дырји — вайөдө түпикө. Колө, сізкө, работнікјаслыс вніманіјесө бергөдны партијно-політическөј вопросјаслаң сіз, медем хозајственнөј успехјас сочетајтчісны да мунісны орччөн партијно-політическөј уж успехјаскөд.

Кызі практическөја пөртны олөмө партијно-політическөј уж јонмөдан мог, хозајственнөј мелочјасыс партијнөј организацијасөс мездан мог? Кызі тыдалө сорніјасыс, өткымын јортјас склоннөјөс вөчны таыс неправілнөј вывод сы жылыс, мыј өні ковмас бытөкө вешјыны зікөз хозајственнөј ужыс. Өд вөлісны гөлөсјас:

но, ӱни, слава богу, мезмам хоҗайственнӱ делӱжасы, ӱни поҗӱ займитчыны и партијно-политическӱ ужӱн. Правильнӱ-ӱ тајӱ вывоыс? Абу, абу правильнӱ. Кор мијан партијнӱ жортјас, хоҗайственнӱ успехјасӱн увлекајтӱмӱн, вешјылысны политикаыс, тајӱ вӱли крајност, кодӱ сулалӱс мијанлы гырыс жертвајас. ӱни-кӱ ӱткымын мијан жортјас, партијно-политическӱ уж јонмӱдӱмӱ кутчысӱмӱн, думыштасны вешјыны хоҗайствоыс, то тајӱ лоӱ мӱд крајност, кодӱ кутас сулавны мијанлы не ешажык жертвајас. Оз поҗ шыбласны ӱти крајностеаң мӱдӱ. Оз поҗ торјӱдны политика хоҗайствоыс. Ми огӱ вермӱ мунны хоҗайствоыс сӱз-жӱ, кычӱ огӱ вермӱ мунны политикаыс. Медем удобнӱжык вӱли изучајтны, јӱз обычнӱ методологическӱ торјӱдӱны хоҗайство вопросјас политика вопросјасыс. Но тајӱ вӱчсӱ сӱмын методологически, искусствениӱ, сӱмын велӱдӱм удобство могуыс. Олӱмын, мӱдарӱ, практика вылын политика да хоҗайство торјӱдтӱмӱс. Најӱ сушествојтӱны ӱтлаын и дејствојтӱны ӱтлаын. I сӱјӱ, кодӱ думајтӱ мијан практикескӱ ужын торјӱдны хоҗайствоӱс политикаыс, јонмӱдны хоҗайственнӱ уж политическӱ уж умалајтан донӱн, лӱбӱ, мӱдарӱ, јонмӱдны политическӱ уж хоҗайственнӱ уж умалајтан донӱн,—сӱјӱ обязајателнӱ вескалас тупӱкӱ.

Партијнӱ организајајасӱс хоҗайственнӱ мелочјасыс мездӱм јылыс да партијно-политическӱ уж јонмӱдӱм јылыс резолюциј проект тӱдса пунктлӱн пыщкӱсыс не сыын, медем вешјыны хоҗайственнӱ ужыс да хоҗайственнӱ вескӱдлӱмыс, а сӱмын сыын, медем не лезны возӱ мијан партијнӱ организајајасӱн хоҗайственнӱ органјасӱс подменајтан да обезличивајтан практика, сы лыдын да торјӱн-нин земелнӱ органјасӱс. Колӱ, сӱзкӱ, усвоитны хоҗайственнӱ органјасӱн большевистскӱ вескӱдлӱмыс метод, кодӱ ем сыын, медем дугдывтӱг отсавны тајӱ органјасыслы, дугдывтӱг јонмӱдны најӱс да вескӱдлыны хоҗайствоӱн не тајӱ органјасыс бокыти, а на пыр. Колӱ сетны хоҗайственнӱ органјасыс и мевоз земелнӱ органјасыс буржык јӱзӱс, колӱ укомплектујтны тајӱ органјасӱс выл буржык работњыкјасӱн, кодјас способнӱјӱс пӱртны олӱмӱ на вылӱ пунктӱм мојјасӱс. Сӱмын сы бӱрын, кор лоас

вöчöма тaјö ужсö, кутас позны артавны сы вылö, мы партіјнöј организацијасöс лö тырвыјö мездöма хöај-ственнöј мелочјасыс. Гөгöрвоана, мы тaјö делöыс сержознöј да требуйтö мыјдакö кад. Но кытчöз тaјöс абу вöчöма, партіјнöј организацијаслы ковмас і воцö, кущöмкö жеңыд кад, занімајтчыны топыда візму овмöс делöјасөн најö став мелочјаснас, гөрöмөн, көзöмөн, уборкаөн да с. в.

2) Кык кыв вредітелјас, диверсантјас, шпіонјас да с. в. жылыс. Оні, ме думайта, гөгöрвоана ставлы, мыј öнја вредітелјас да диверсантјас, көт мед кущöм флагөн најö ез маскірујтчыны, троцкістскöјөн лібö бухарінскöјөн, важөн-нын дүгдісны лоны політїческöј теченіеөн рабочöј двїженіеын, мыј најö пöрїсны профессионалнöј вредітелјаслөн, диверсантјаслөн, шпіонјаслөн, мортвіысјаслөн прїнциптöм да ідејатöм бандаö. Гөгöрвоана, мыј тaјö господасö ковмас грöмітны да бертны пöщадатöг, кызі рабочöј классыс врагјасöс, кызі мїжан рöфіналы іжеңнікјасöс. Тaјö гөгöрвоана і оз требуйт воцö разјаснајтöм.

Но со вопрос: кызі практїческі пöртны олöмö сїјö могсö, медем жугöдны да вужнас бертны троцкізмлыс јапоно-германскöј агентјасöс? Лоö-ö тaјö, мыј колö нöјтны і бертны вужнас не сöмын збыл троцкістјасöс, но і најöс, кодјас коркö колебајтчылісны троцкізмлаң, а сесса, важөн-нын, вешјїсны троцкізмыс, не сöмын најöс, кодјас збыл емöс вредітелстволөн троцкістскöј агентјас, но і најöс, кодјаслөн вöлі коркö случај мунны улїч куца, кыті коркö мунліс сїјö лібö мöд троцкіст? Ташöм гөлöсјас-öд кывсылісны тaні пленум вылын. Позö-ö лыддыны резолюціја ташöм толкованіјесö правільнöјөн? Оз, оз поз лыддыны правільнöјөн. Тaјö вопросас, кызі і став мукöд вопросјасас, колö індивідуалнöј, дїференцированнöј подход. Оз поз шырны ставсö öтї сынан улö. Ташöм огулнöј подходыс вермас сöмын вредітны збыл троцкістскöј вредітелјаскöд да шпіонјаскöд тыш делöлы.

Мїжан ответственнöј жортјас пöвстын емöс мыјдакö вöвлöм троцкістјас, кодјас важөн-нын вешјїсны троцкізмыс да нуöдöны троцкізмкöд тыш оз омöлжыка.

а буржыка ۆткымын мијан уважајтан јортјасыс, код-јаслөн ез вөвлы случајыс колебајтчывны троцкізмлян. Вөліс ескө тۆлктөм опорачивајтны өнi тащөм јорт-јассө.

Мијан јортјас пөвстын емөс i сещөмјас, кодјас идеологическi сулавлісны пыр троцкізмлы паныд, но, та вылө виҗөдтөг, кутісны личнөј јитөд торја троцкістјаскөд, кодөс (јитөдсө) најө ез нұжмасны бырөдны, мыј-өн налы лоіс гөгөрвоана троцкізмлөн практическөј чужөмбаныс. Абу бур, ферт, мыј најө орөдісны ассыныс личнөј пријателскөј јитөдсө торја троцкістјаскөд ез пыр-жө, а сормөмөн. Но вөліс ескө тۆлктөм валітны тащөм јортјассө троцкістјаскөд өтi чукөрө.

3) Мыј лоө—правілнөја подбiрајтны работнiкјасөс да правілнөја сувтөдавны најөс уж вылын?

Тажө лоө подбiрајтны работнiкјасөс, өтi-кө, политическөј признак сертi, мөдногөн-кө заслуживајтөны-ө најө политическөј дөверіје да, мөд-кө, делөвөј признак сертi, мөдногөн-кө шогмөны-ө најө сещөм-тө конкретнөј уж вылө.

Тажө лоө не пөртны делөвөј подход делаческөј подходө, кор јөз интересујтчөны работнiкјаслөн делөвөј качествојасөн, но оз интересујтчыны најө политическөј чужөмбанөн.

Тажө лоө не пөртны политическөј подход зiк өтi да ісчерпывајтан подходө, кор јөз интересујтчөны работнiкјаслөн политическөј чужөмбанөн, но оз интересујтчыны најө делөвөј качествојасөн.

Пөзө-ө шуны, мыј тајө большевiстскөј правілөыс пөртсө олөмө мијан партiјнөј јортјасөн? Көт жал, но тајөс шуны оз пөз. Тани пленум вылын сорнiтiсны-нiн та јылыс. Но ез вiставны ставсө. Делөыс сыын, мыј тајө іспытаннөј правілөыс нарушајтсө мијан практикаын зев щөкыда i сетчө-жө медса грубөја. Медса щөкыда подбiрајтөны работнiкјасөс оз объектiвнөј признакјас сертi, а случајнөј, субъектiвнөј, обывателскi-мещанскөј признакјас сертi. Подбiрајтөны щөкыджыка сiз шусана төдсајасөс, пријателјасөс, землакјасөс, личнө преданнөј јөзөс, ассыныс шефјасөс ошкөм куза мас-

терјасӧс—најӧ политическӧј да делӧвӧј пригодност вылӧ виӧдтӧг.

Гӧгӧрвоана, мыј ответственнӧј работникјаслӧн руководашщӧј группа пыӧди артмӧ матыса јӧзлӧн семейка, артел, кодлӧн шленјасыс зилӧны овны мирӧн, не обӧдӧитны мӧда-мӧднысӧ, не петкӧдны јог керкаыс, ошкыны мӧда-мӧднысӧ да кадыс-кадӧ ыставны центрӧ успехјас јылыс тыртӧм да вукӧдана рапортјас.

Абу сӧкыд гӧгӧрвоны, мыј тащӧм семејственнӧј обстановкаас оз вермы лоны места ни ужын тырмытӧмторјас критікујтӧмлы, ни ужӧн вескӧдлысјаслӧн аскритікалы.

Гӧгӧрвоана, мыј тащӧм семејственнӧј обстановкаыс лӧсӧдӧ благопријатнӧј среда подхалымјасӧс быдтӧм вылӧ, јӧзӧс, кодјаслӧн абу асланыс достоинство чувство да сы вӧсна оз имеитны нинӧм ӧтувјасӧ большевизмкӧд.

Бостны, например, Мирзојан да Вайнов јортјасӧс. Воӧзаыс на пыс Казахстанса крајевӧј партијнӧј организацијаын секретар, мӧдыс—Јарославскӧј областнӧј партијнӧј организацијаын секретар. Тајӧ јӧзыс мијан пӧвстын—абу медбӧрја работникјас. А кызи најӧ подбӧрајтӧны работникјасӧс? Воӧзаыс кыскіс аскӧдыс Казахстанӧ Азербайджаныс да Уралыс, кӧни сӧјӧ ужалис воӧжык, 30—40 „ассыс“ јӧзӧс да сувтӧдалис најӧс ответственнӧј постјас вылӧ Казахстанын. Мӧдыс кыскіс аскӧдыс Јарославлӧ донбассыс, кӧни сӧјӧ воӧжык ужалис, да саяс сӧз-жӧ „ассыс“ јӧзӧс да сувтӧдалис најӧс сӧз-жӧ ответственнӧј постјас вылӧ. Ем, сӧзкӧ, аслас артел Мирзојан јортлӧн. Ем сӧјӧ і Вайнов јортлӧн. Оз-ӧмӧј поӧ вӧлі подберитны работникјасӧс меставывса јӧзыс, јӧзӧс подберитӧм да сувтӧдалӧм јылыс болшеви́стскӧј правилӧӧн руководствуйтчӧмӧн? Ӥерт, поӧ вӧлі ескӧ. Мыјла-нӧ најӧ тајӧс ез вӧчны? Сы вӧсна, мыј најӧ нарушајтӧны работникјасӧс подбӧрајтан болшеви́стскӧј правилӧ, кодӧ ісклучајтӧ обывателскі-мещанскӧј подходлыс поӧанлун, ісклучајтӧ работникјасӧс семејственност да артелност признајас сертӧ подбӧрајтан поӧанлун. Сыыс кынзи, работникјас пыӧди личнӧ преданнӧј јӧзӧс подбӧрајтӧмӧн, тајӧ јортјасыс кӧсјисны, тыдалӧ, лӧсӧдны аслыныс кущӧмакӧ завісӧттӧм обстановка кызи

меставывса јѳсањ, сїї і партїја ЦК-сањ. Шуам, мыј Мірзојан да Вајнов сїјѳ лїбѳ мѳд обстојателствојас вѳсна лоасны вужѳдѳмаѳс налѳн ѳнїја ужалан местаыс кущѳмкѳ мукѳд местајасѳ. Кыї налы ковмас вѳчны тајѳ случајас асланыс „бѳжјасѳн“? Неужелї налы ковмас бара кыскыны најѳс асланыс ужалан выл мес-тајасѳ?

Со кущѳм абсурдѳ вајѳдѳ работнїкјасѳс правїлнѳја подбїрајтѳм да сувтѳдалѳм јылыс большевїстскѳј правїлѳ нарушајтѳмыд.

4) Мыј лоѳ—прѳверајтны работнїкјасѳс, прѳверајтны заданїејас олѳмѳ пѳртѳм?

Прѳверајтны работнїкјасѳс, сїјѳ лоѳ прѳверајтны најѳс не најѳ кѳсјысѳмјас да декларацијајас сертї, а најѳ уж резултатјас сертї.

Прѳверајтны заданїејас олѳмѳ пѳртѳм, сїјѳ лоѳ прѳверајтны најѳс не сѳмын канцеларїјаын да не сѳмын формалнѳј отчотјас сертї, но медвоѳ прѳверајтны најѳс ужалан места вылын олѳмѳ пѳртѳм фактїческѳј резултатјас сертї.

Колѳ-ѳ вообщїе тащѳм прѳверкаыс? Кывшутѳг, колѳ. Колѳ, ѳтї-кѳ, сы вѳсна, мыј сѳмын тащѳм прѳверкаыс сетѳ позанлун тѳдмавны работнїкѳс, определїтны сылыс збыл качествојасѳс. Колѳ, мѳд-кѳ, сы вѳсна, мыј сѳмын тащѳм прѳверкаыс сетѳ позанлун определїтны исполнїтельскѳј аппаратлыс достоїнствојасѳс да тырмытѳмторјасѳс. Колѳ, којмѳд-кѳ, сы вѳсна, мыј сѳмын тащѳм прѳверкаыс сетѳ позанлун определїтны достоїнствојасѳс да тырмытѳмторјасѳс асыныс заданїејасысылыс.

Откымын јортјас думажтѳны, мыј прѳверајтны јѳзѳс поѳѳ сѳмын вылыссањ, кор руковѳдїтелјас прѳверајтѳны руковѳдїмѳјјасѳс најѳ уж резултатјас сертї. Тајѳ абу вернѳ. Вылыссањ прѳверајтѳм, серт, колѳ, кыї јѳзѳс прѳверајтан да заданїејас олѳмѳ пѳртѳм прѳверајтан збыл мерајасыс ѳтїк. Но вылыссањ прѳверајтѳм ылѳѳ-на оз їсчерпывајт прѳверкалыс став белѳсѳ. Ем нѳшта мѳд сїкас прѳверка, прѳверка улыссањ, кор массајас, кор руковѳдїмѳјјас прѳверајтѳны руковѳдїтелјасѳс, пасјалѳны налыс ѳшыбкајасѳс да їндалѳны.

најос ісправітан тујас. Ташом прөверкаыс ем јозос прөверајтан меґса збыл способјасыс өтїк.

Партїјнөј массајас прөверајтөны ассыныс вескөдлыс-јасос актївјас вылын, конференцїјас вылын, сјездјас вылын, сенї налыс отчотјас кывзөмөн, тырмытөмторјас крїтікујтөмөн, меґбөрын, сїјө лыбө тајө руковоґашщөј јортјасос руковоґашщөј органјасө бөрјөмөн лыбө не-бөрјөмөн. Партїјаын демократїческөј централїзм стөча нуөдөм, кыґї тајос требујтө мїјан партїјалөн устав, партїјнөј органјаслөн безусловнөј выборност, кандї-датјасос выставлајтан да вештан право, тупкөса гөлө-сујтөм, крїтікалөн да аскрїтікалөн свобода,—став тајө да ташом меропрїјатїејасос колө пөртны олөмө і сы могоыс, меґым кокнөдны партїјнөј массајассаң пар-тїјалыс руковоґителјасос прөверајтөм да контролїруј-төм.

Беспартїјнөј массајас прөверајтөны ассыныс хоґај-ственнөј, професїоналїстскөј да мукөд руковоґителјас-ос беспартїјнөј актївјас вылын, быд сїкас массөвөј со-вешщанїејас вылын, көнї најө кывзөны асланыс руко-воґителјаслыс отчотјас, крїтікујтөны тырмытөмторјас да індалөны најос ісправлајтан тујас.

Меґбөрын, народ прөверајтө странаса руковоґител-јасос Сөветскөј Сојузса власт органјасө бөрјысїґја-сөн всеобщщөј, равнөј, вескыд да гуса гөлөсујтөмөн.

Могоыс сулалө сыын, меґым јїтны вылыссаң прө-верка улыссаң прөверкакөд.

5) Мыј лоө—велөдны кадрјасос најө асланыс өшыб-кајас вылын?

Ленїн велөдліс, мыј партїјалыс өшыбкајасос доб-росовестнөја ердөдөм, помкајасос, кодјас чужтїсны та-јө өшыбкајасос, ізучїтөм, да тујас індөм, кодјас ко-лөны тајө өшыбкајасос ісправїтөм вылө, ем партїјнөј кадрјасос правїлнөја велөдан да воспїтајтан, рабочөј классос да ужалыс јөз массајасос правїлнөја велөдан да воспїтајтан меґса вернөј средствојасыс өтїк. Ленїн шуө:

„Полїтїческөј партїјалөн сїјө өшыбкајас дїнө отношенїе ем партїја серјозностлөн да сыөн ас-лас класс дїнө да ужалыс јөз массајас дїнө ассыс

обязанностјассө делө вылын олөмө пөртөмлөн зев важнөј да вернөј критеріјјасыс өтi. Воссөн признатны өшыбка, ердөдны сылыс помкајассө, анализрујтны обстановка, кодi чужтис сіјөс, обсудитны внимателнө өшыбка исправитан средствојас—со тајө серјознөј партіјалөн признак, со тајө сын ассыс обязанностјассө олөмө пөртөм, со тајө—классөс, а сесса i массајасөс воспитajtөм да велөдөм“.

Тајө лоө, мыј большевикјаслөн обязанност ем не ассыныс өшыбкајассө замазываетөм, не најө өшыбкајас јылыс вопросыс пышјалөм, кычi тајө овлө мiјан щөкыда, а ассыс өшыбкајассө честнөја да воссөн признатөм, тајө өшыбкајассө исправитөм вылө тујјас честнөја да воссөн indөм, ассыс өшыбкајассө честнөја да воссөн исправляјтөм.

Ме ескө ег шу, мыј унаөн мiјан јортјас пыс удовлетвiјеөн мунисны тајө делө вылас. Но большевикјас, најө-кө збылыс көсјөны лоны большевикјасөн, долженөс азгыны ас пыщсыныс мужество воссөн признатны ассыныс өшыбкајаснысө, ердөдны налыс помкајассө, индыны најөс исправитан тујјас да сіјөн отсавны партіјалы сетны кадрјаслы правльнөј велөдөм да правльнөј политическөј воспитаније. Од сөмын тајө туј вылас, сөмын восса да честнөј аскритiка обстановкыин поңө воспитajtны збыл большевiстскөј кадрјасөс, поңө воспитajtны збыл большевiстскөј лидерјасөс.

Кык пример, кодјас петкөдлөны Ленин положенијелыс правльностсө.

Бостны, на пример, мiјанлыс өшыбкајас колхознөј строителствокөд. Ти помнитанныд, көнкө, 1930-өд во, кор мiјан партiјнөј јортјас думајтисны разрешитны крестанствоөс колхознөј строителство вылө вужөдан зев сложнөј вопрос кущөмкө 3—4 төлысөн да кор партiјалөн Центральнөј Комитет окажитчiс вынужденнөјөн осадитны увлекајтчыс јортјасөс. Тајө вөліс мiјан партiја олөмын медеа опаснөј кадколастјасыс өтi. өшыбкаыс вөлі сын, мыј мiјан партiјнөј јортјас вунөдисны колхознөј строителство добровольност јылыс, вунөдисны, мыј оз поң вужөдны крестанаөс колхознөј туј вылө административнөј нажимөн, вунөдисны, мыј колхознөј строителство тре-

бујтö не кымынкö тöлыс, а кымынкö во тшщателнöј да бура думажтöм уж. Најö вунöдiсны та жылыс да ез кöсјыны признавajtны ассыныс öшыбкајаснысö. Тi помнитанныд, кöнкö, мыј ЦК-лөн indöдыс успехјасыс журбергöдчöм жылыс да сы жылыс, медем местајас вылын мијан јортјас ез котöртны возö, реалнöј обстановка пыдди пуктытöг—вöли встретитöма штыкјас жылö. Но тајö ез кут ЦК-öс сыыс, медем мунны визувлы паныд да бергöдны мијанлыс партiјнöј јортјасöс правiлнöј туй вылö. I мыј-жö? Öни гөгөрвоана быдөнлы, мыј партiја добитчiс ассыс, мијанлыс партiјнöј јортјасöс правiлнöј туй вылö бергöдöмөн. Öни мијан емöс колхознöј строителство да колхознöј руководство куза уна дас сурс зев бур кадрјас крестанаыс. Тајö кадрјасыс велöдчiсны да воспитajtчiсны 1930-öд вöсa öшыбкајас вылын. Но тајö кадрјасыс ез вöвны ескö öни мијан, партiја-кö ескö ез гөгөрво секи ассыс öшыбкајасö да ез-кö испрavit најöс аскадö.

Мöд пример промышленнöј строителство јукöнынын. Ме кута тöдвылын мијанлыс öшыбкајас шахтинскöј вредителство кадö. Мијан öшыбкајас вöлисны сыын, мыј ми ег арталöј промышленностын мијан кадрјас технiческöј бөрö колöмлыс став опасностсö, ми мiрiтчылим тајö бөрö колöмыскöд да думажтим развернитны паскыд социалистическöј промышленнöј строителство враждебнöја-настроеннöј специалистјас отсöгөн, мијанлыс хожајственнöј кадрјасöс буржуазнöј специалистјас дiнын омöлик комиссарјас рол вылö обрекајтöмөн. Тi помнитанныд, кöнкö, кушöм неокота пырыс признавајтiсны секи мијан хожајственнöј кадрјас ассыныс öшыбкајаснысö, кушöм неокота пырыс признавајтiсны најö ассыныс технiческöј бөрö колöмсö да кушöм зельда најö гөгөрволiсны лозунг— „овладејтны техникаөн“. I мыј-жö? Фактјас петкöдлöны, мыј „овладејтны техникаөн“ лозунг вöчiс ассыс дејствiјесö да сетiс ассыс бур резултатјасö. Öни мијан емöс уна дас да со сурсјас зев бур большевистскöј хожајственнöј кадрјас, кодјас овладејтiсны-нын техникаөн да нуöдöны возö мијанлыс промышленност. Но тајö кадрјасыс ескö ез вöвны мијан öни, партiја-кö ескö пасујтiс хожајствен-

нікјас упорство воґын, кодјас ез кӧсјыны прїзнајтны ассыныс технїческой бӧрӧ колӧмсӧ, партїја-кӧ ескӧ ез гӧгӧрво секи ассыс ӧшыбкајассӧ да ез-кӧ ісправїт најӧс аскадӧ.

Ӧткымын јортјас шуӧны, мыј абу целесообразнӧ сорнїтны воссӧн аслад ӧшыбкајас јылыс, сы вӧсна мыј ассыд ӧшыбкајастӧ воссӧн прїзнајтӧмыс вермас донјавсыны мїјан врагјасӧн, кычї мїјан слаблун, да вермас лоны іспользујтӧма наӧн. Тајӧ пустакї, јортјас, чїк пустакї. Мїјанлыс ӧшыбкајас воссӧн прїзнајтӧм да најӧс честнӧја ісправїтӧм, мӧдарӧ, вермас сӧмын јонмӧдны мїјанлыс партїјаӧс, кыпӧдны мїјан партїјалыс авторїтетсӧ рабочӧјјас, крестана, трудовӧј інтелїгенцїја сїн воґын, кыпӧдны вынсӧ да вынјӧрсӧ мїјан госу-дарстволыс. А тајӧ главнӧјыс. Вӧлісны мед мїјанкӧд рабочӧјјас, крестана, трудовӧј інтелїгенцїја, а став мукӧдыс лоас.

Мукӧд јортјас шуӧны, мыј мїјанлыс ӧшыбкајас воссӧн прїзнајтӧм вермас ваяӧдны не мїјанлыс кадрјасӧс велӧдӧмӧ да јонмӧдӧмӧ, а најӧс слабмӧдӧмӧ да расстроїтӧмӧ, мыј мїјанлы колӧ жалїтны да вїґны ассыным кадрјасӧс, мыј мїјанлы колӧ вїґны налыс самолюбїјесӧ да спокојсӧ. Та могыс најӧ вӧзјӧны замазывајтны ӧшыбкајассӧ мїјан јортјаслыс, слабмӧдны вынсӧ крїтікалыс, а нӧшта буржык—мунны тајӧ ӧшыбкајас боктыс. Тащӧм установкаыс не сӧмын вужсаґныс неправілнӧј, нӧ і вывтї ӧпаснӧј, ӧпаснӧј медга воґ кадрјаслы, кодјасӧс кӧсјӧны „жалїтны“ да „вїґны“. Жалїтны да сохранїтны кадрјасӧс налыс ӧшыбкајассӧ замазывајтӧмӧн,—сїјӧ лоӧ чїк погубїтны бурещ тајӧ кадрјасӧс. Мї ескӧ чїк погубїтїм ассыным колхознӧј болшевістскӧј кадрјаснымӧс, егӧ-кӧ ескӧ ердӧдӧ 1930-ӧд вога ӧшыбкајас да егӧ велӧдӧј најӧс тајӧ ӧшыбкајас вылас. Мї ескӧ чїк погубїтїм ассыным промышлєннӧј болшевістскӧј кадрјаснымӧс, егӧ-кӧ ескӧ мї ердӧдӧј шахтїнскӧј вредїтельство кадын мїјан јортјаслыс ӧшыбкајассӧ да егӧ-кӧ ескӧ велӧдӧј мїјан промышлєннӧј кадрјасӧс тајӧ ӧшыбкајас вылас. Кодї думажтӧ жалїтны мїјан кадрјаслыс самолюбїјесӧ налыс ӧшыбкајассӧ замазывајтӧмӧн, сїјӧ губїтӧ і кадрјасӧс, і кадр-

жаслыг самолубіјесө, сы вöсна мыј сійö налыг öшыб-кајассö замазываетöмөн кокнöдö вылјасöс, вермас лоны јонжыка серјознöј öшыбкајас повторитöм, кодјас, колö думайтны, вайöдасны кадрјаслөн тырвыјö провалö најö „самолубіјелы“ да „спокойлы“ ушщербөн.

б) Ленин велöдліс міјанöс не сöмын велöдны массајасöс, но і велöдчыны массајаслыг.

Мыј тајö лоö?

Тајö лоö, мыј мі, руководителјас, не долженöс зазнаватчыны да долженöс гөгөрвоны, мыј, мі-кө ЦК-са шленјас лібö наркомјас, то тајö нöшта оз-на ло, мыј мі обладајтам став колана знаңіјејаснас сы вылö, медым правілнö вескöдлыны. Чынд ачыс аснас оз сет знаңіјејастö да опыттö. Званіје—нöшта-нүн.

Тајö лоö, мыј міјан сöмын öти опытыд, руководителјаслөн опытыд тырмытöм сы вылö, медым правілнöја вескöдлыны, мыј колö, січкө, содтыны ассыд опыттö, руководителјаслыг опыт, массајаслөн опытөн, партијнöј массалөн опытөн, рабочöј класс опытөн, народ опытөн.

Тајö лоö, ніöти минут кезлö не слабмöдны да нöшта-нүн не орöдны міјанлыг јитöдјас массајаскöд.

Тајö лоö, медбöрын, бура кывзысны массајас гөлöсö, партијаса радöвöј шленјас гөлöсö, січ шусана „пос-ми јöз“ гөлöсö, народ гөлöсö.

Мыј лоö правілнöја руководитны?

Тајö нöти оз ло пукавны канцеларіјаын да гіжавны діректівајас.

Правілнöја руководитны — сійö лоö:

öти-кө, аңыны вoпpocсö правілнöја решитöм, а правілнöја решитöм оз поң аңыны массајаслыг опытсö артавтöг, кодјас асланыс мышку вылын іспытајтöны міјан руководствомыг резултайјассö;

мöд-кө, котыртны правілнöј решеніје олöмö пöртöм, мыј, дерт, оз поң вöчны массајассаң вескыд отсöгтöг;

којмöд-кө, котыртны тајö решеніје олöмö пöртöм-сö прöверитöм, мыј, бара-жö, оз поң вöчны массајассаң вескыд отсöгтöг.

Мі, руководителјас, аңам вешщіяјас, событїејас,

јоздс сѡмын ѡтар боксаң, ме ескѡ шуі—вылысаң, мијан аққан полеыс, сізкѡ, јонжыка лѡбѡ омѡлжыка огранічітѡма. Массајас, мѡдарѡ, аққоны вешціјас, событіејас, јоздс мѡдар боксаң, ме ескѡ шуі—улысаң, налѡн аққан полеыс сіз-жѡ, сізкѡ, кущѡмакѡ огранічітѡма. Медым пѡлучітны вопрос правілнѡја решітѡм, колѡ ѡтутны тајѡ кык опытсѡ. Сѡмын тащѡм случајын руководство лоас правілнѡјѡн.

Со мыј лоѡ не сѡмын велѡдны массајасѡс, но і велѡдчыны массајаслыс,

Кык прімер, кодјас петкѡдлѡны Ленинлѡн тајѡ положеніејелыс правілностсѡ.

Тајѡ вѡлі некымын во сајын. Мі, ЦК-са шленјас, обсуждајтѡм дѡнбассын положеніе бурмѡдѡм јылыс вопрос. Меропріатіејаслѡн проект, кодѡс вѡлі представітѡма Наркомтажѡн, вѡлі јавѡ неудовлетворітелнѡј. Кујимыс бѡр сетлім проектсѡ Наркомтажѡ. Кујимыс пѡлучітлім Наркомтажыс пыр разнѡј проектјас. І век-жѡ оз вѡлі поѡ најѡс шуны удовлетворітелнѡјѡн. Медбѡрын, мі решітѡм корны дѡнбассыс кымынкѡ рабочѡјѡс да радѡвѡј хѡзайственнѡј да профессиѡналнѡј работнікјасѡс. Кујим лун беседујтѡм тајѡ јортјасыскѡд. І ставѡн мі, ЦК-са шленјас, долженѡс вѡлім прізнајтны, мыј сѡмын најѡ, тајѡ радѡвѡј работнікјасыс, тајѡ „посні јѡзыс“ кујісны вѡставны мијанлы правілнѡј решеніеје. Ті помнітаннѡ, кѡнкѡ, дѡнбассын ізшом перјѡм јонмѡдан мерајас јылыс ЦК-лыс да Совнаркомлыс тѡдса решеніесѡ. ЦК-лыс да Совнаркомлыс тајѡ решеніесѡ, кодѡс прізнајтѡма став мијан јортјасѡн правілнѡјѡн да весіг знаменітѡј решеніејѡн, вѡсталісны мијанлы улысса прѡстѡј јѡз.

Мѡд прімер. Ме кута тѡдвылын Нѡколајенко јорткѡд прімер. Коді сещѡм Нѡколајенкоыс? Нѡколајенко—сіјѡ партіјаса радѡвѡј шлен. Сіјѡ—обыкновеннѡј „ічѡт морт“. Зѡң во сіјѡ сѡтавліс сігналјас Кіјевса партіјнѡј организацијаын неблагополучіе јылыс, ердѡдіс семејственност, работнікјас дінѡ мешчанско-обывателскѡј подход, аскрїтіка топѡдѡм, троцкістскѡј вредітелјаслыс засіліе. Сыыс ѡвтчылісны, кық сінтѡм гутыс. Медбѡрын, медым мездысны сыыс, бѡстісны да вѡт-

лісны сійс партіяыс. Ні Кіевскöй організація, ні КП(б)У ЦК ез отсавны сылы шедöдны правдасö. Сöмын партія Центральнöй Комітетлөн вмешајтчöм отсаліс разны тајö зугсöм гөрöдсö. А мыј тыдовтчіс делöсö відлалöм бöрын? Тыдовтчіс, мыј Ніколајенко вöлі прав, а Кіевса організація ез вöв прав. Абу унжык, абу ешажык. А-öд коді сешöм Ніколајенкоыс? Сіјö, ферт, абу ЦК-са шлен, сіјö абу нарком, сіјö абу Кіевса областнöй організаціяын секретар, сіјö весіг абу секретар кущöмкö јачејкаын, сіјö прöстö партіяса радöвöј шлен.

Кычі ачанныд, прöстöј јöз мукöд дырјыс овлöны істїна дїнö јона матынжык, öткымын высокöј учрежде-ніјяс дорыс.

Позіс ескö вайöдны нöшта дасјасөн да сојасөн тащöм прїмерјастö.

Артмö тацікөн, мыј мїјан делöөн руковоđитöм вылö куш öти мїјан опытыд, руковоđителјаслөн опытыд, ылöна абу тырмана. Сы вылö, медым правїлнöја руковоđитны, руковоđителјаслыс опытсö колö содтыны партїнöј масса опытөн, рабочöј класс опытөн, ужалыс јöз опытөн, сіз шусан „посні јöз“ опытөн.

А кор тајö позана?

Тајö позана сöмын секї, руковоđителјас-кö јїтчöмаöс массајаскöд зев топыда, најö-кö јїтчöмаöс партїнöј массајаскöд, рабочöј класскöд, крестанствокöд, трудöвöј інтелїгенціјакöд.

Массајаскöд јїтöд, тајö јїтöдсö јонмöдöм, массајас гöлöсö кывзысны даслун,—со мыјын выныс да непобедїмостыс большевістскöј руковоđстволөн.

Позö прїзнајтны кычі правїлö, мыј кытчöз большевіјас кутöны јїтöд народ паскыд массајаскöд, најö лоасны непобедїмöјөн. І мöдарö, сулалö большевіјаслы орöдчыны массајасыс да воштыны накöд јїтöдсö, сулалö налы тырны бјурократїескöј сімөн, медым најö воштїсны став вынсö да пöрїны пустышкаö.

древнеј грекјаслөн најö мїфологіја сістемаын вöлі öти знаменїтöј герој—Антеј, кодї вöлі, кычі вїсталö мїфологіја, пїөн Посејдонлөн — морејас јенлөн да Гејалөн—му јенлөн. Сылөн вöлі торја прївјазанност аслас мам

дінө, коді сїјөс чужтіс, вердіс да воспітајтіс. Ез вөвлы сещөм герој, кодөс ескө сїјө ез вермы—тајө Антејыс. Сїјө лыддыссыліс некодөн вермытөм геројөн. Мыјын вөлі сылөн выныс? Сїјө вөлі сыын, мыј быдыс, кор сылы прөтивнікыскөд тышас лоө вөлі зельд, сїјө інмөдчыліс му бердө, аслас мам бердө, коді чужтіс да вердіс сїјөс, і сылөн лолі выл вын. Но сылөн век-жө вөлі аслас слабін—сїјө опасност лоны кущөмкө ногөн торјө-дөмайн мусыс. Врагјас артавлісны сылыс тајө слаблунсө да кыјөдісны сїјөс. І вот суріс враг, коді іспользујтіс сылыс тајө слаблунсө да верміс сїјөс. Тајө вөлі Геркулес. Но кызі сїјө сїјөс верміс? Сїјө торјөдіс сїјөс мусыс, кыпөдіс сынөдө, мырpdдіс сылыс му бердас інмөдчывны позанлунсө да пөдтіс сїјөс тазікөн сынөдас.

Ме думајта, мыј большевікјас напөмінајтөны мїжанлы греческөј мїфологіјаса геројөс, Антејөс. Најө, сїз-жө, кызі і Антеј, вынаөс сїјөн, мыј кутөны јітөд аслас мамкөд, массајаскөд, кодјас чужтісны, вердісны да воспітајтісны најөс. І кытчөз најө кутөны јітөд асланыс мамкөд, народкөд, налөн ем став шансјасыс сы вылө, мед лоны непөбөдїмөјөн.

Таын клучыс болшевітскөј руководство непөбөдїмөстлөн.

7) Медбөрын, нөшта өтік вопрос. Ме кута төдвылын өткымын мїжан партїјнөј јортјасөн партїјаса торја шленјас судба дінө, партїјаса шленјасөс партїјаыс вөтлөм јылыс вопрос дінө, лїбө вөтлөмјасөс партїјаса шленјас правојасын восстановітөм јылыс вопрос дінө формалнөј да бездушно-бјурократіческөј отношенїе јылыс вопрос. Селөыс сыын, мыј өткымын мїжан партїјнөј руководітелјас страдајтөны јөз дінө, партїјаса шленјас дінө, работнікјас дінө вніманїе абутөмөн. Таыс унжык, најө оз ізучајтны партїјаса шленјасөс, оз төдны, мыјөн најө олөны да кызі најө быдмөны, вообщө оз төдны работнікјасөс. Та вөсна налөн абу індївїдуалнөј подходыс партїјаса шленјас дінө, партїјаса работнікјас дінө. І бурещ сы вөсна, мыј налөн абу індївїдуалнөј подходыс партїјаса шленјасөс да партїјнөј работнікјасөс донјалігөн, најө пыржык дејствујтөны кызі вескало: лїбө ошкөны најөс огулнө, мератөг, лїбө

нөйтөны најос сиз-жө огулнө да мератог, вөтлалөны партијасыс сурсјасөн да дас сурсјасөн. Ташөм руковөдөтелјасыд вообшче зилөны мөвпавны дас сурсјасөн, „јединицајас“ јылыс, партијаса торја шленјас јылыс, најө сурба јылыс төждыстөг. Вөтлыны партијасыс сурсјас да дас сурсјас јөзөс најө лыддөны пушташнөј делөөн, бурөдөны аснысө сижөн, мыј партија мјан кык мөлліона да вөтлөм дас сурсјасыд оз вермыны мыј нөбуф вежны партија положеніеын. Но тази вермасны вичөдны партијаса шленјас вылө сөмын јөз, кодјас збылвылассө жужыда антипартијнөјөс.

Јөз динө, партијаса шленјас динө да партијнөј работникјас динө ташөм бездушнөј отношеніе вөсна искуственнөја артмө партија өтик јукөнын недовольство да скөралөм, а троцкістскөј двурушникјас суса кыјалөны ташөм скөрмөм јортјассө да кужөмөн кыскөны најос ас бөрсөыс троцкістскөј вредөтелство нурө.

Асныс асананыс троцкістјасыд некор ез вөвны ыжыд вынөн мјан партијаын. Кафтыштолөј мјан партијаын бөрја дөскуссия 1927-өд воын. Тајө вөлі збыл партијнөј референдум. Партијаса 854 сурс шленјас пөыс гөлөсујтис секі партијаса 730 сурс шлен. На пөыс большевикјас дор, партија Централнөј Комөтет дор троцкістјаслы паныд гөлөсујтисны партијаса 724 сурс шлен, троцкістјас дор—партијаса 4 сурс шлен, мөдногөн-кө прөчент жын гөгөр, да воздержитчисны партијаса 2600 шлен. Ез примөтны участіе гөлөсујтөмын партијаса 123 сурс шлен. Ез примөтны најө участіе лөбө сы вөсна, мыј вөліны отјездын, лөбө сы вөсна, мыј вөліны еменајасын. Нөл сурс дөнас-кө, кодјас гөлөсујтисны троцкістјас дор, содтыны став воздержитчысјассө,—чөјтөмөн, мыј најө сиз-жө сочувствуйтисны троцкістјаслы, да тајө сумма дөнас-кө содтыны не прөчент жын гөлөсујтөмын участвуйттөмјассө, кыз ескөн колөс тајөс вөчны правөлө сертө, а участвуйттөмјасыс 5 прөчент, мөдног-кө—партијаса 6 сурс гөгөр шлен, то артмас партијаса 12 сурс гөгөр шлен, кодјас сиз лөбө таз сочувствуйтисны троцкізмлы. Со төјанлы став выныс господа троцкістјаслөн. Содтөј та динө сөјө обстојателство, мыј унаөн на пөыс разочаруйтчисны троцкізмын да вешјисны сы дөныс, і

тіян лоӧ представлєніје троцкістскӧј вынјас нїчтожност
јылыс. І та вылӧ візӧдтӧг-кӧ троцкістскӧј вредїтел-
јаслӧн век-жӧ емӧс кушӧм-сурӧ резервјас мїјан пар-
тіја дінын, то тајӧ сы вӧсна, мыј мїјан ӧткымын јорт-
јаслӧн партїяыс вӧтлӧм јылыс да вӧтлӧмјасӧс восста-
новїтӧм јылыс вопрос куза невескыд політікаыс, ӧт-
кымын мїјан јортјаслӧн партїјаса торја шленјас да торја
работнїкјас судба дінӧ бездушнӧј отношенїеыс іскус-
ственнӧја содтӧны лыдсӧ недовольнӧјјаслыс да скӧр-
мӧмјаслыс да лӧсӧдӧны, тӧщӧм ногӧн, троцкістјаслы
тајӧ резервјассӧ.

Вӧтлалӧны јонжыкасӧ сїз шусана пассївност вӧсна.
Мыј сещӧм пассївностыс? Лыддӧны, вӧлӧмкӧ, мыј
партїјаса шлен-кӧ ез *усвоїт* партїјалыс программа, то
сїјӧ пассївнӧј да сїјӧс колӧ вӧтлыны. Но тајӧ-жӧ абу
вескыд, јортјас. Оз-жӧ поѣ тащӧм буквоједскӧја тӧл-
кујтны мїјан партїјалыс уставсӧ. Медым усвоїтны мїјан
партїјалыс программасӧ, колӧ лоны збыльвылӧ марксіст-
тӧн, провереннӧј да теоретїческї подготӧвленнӧј марк-
сістӧн. Ме ог тӧд, уна-ӧ сурасны мїјан партїјаса шлен-
јас, кодјас усвоїтїсны-нїн мїјанлыс программа, лоїны
збыльвылӧ марксістјасӧн, теоретїческї подготӧвленнӧј-
јасӧн да провереннӧјјасӧн. Мунны-кӧ воӧжӧ тајӧ туж ку-
заыс, то мїјанлы ескӧ ковміс колны партїјаын сӧмын
їнтеллігентјасӧс да вообщє учонӧј јӧзӧс. Кодлы колӧ
тащӧм партїјаыд? Мїјан ем прӧверїтӧм да став іспыта-
нїејассӧ выѣржїтӧм лєнїнскӧј формула партїјаын
шленство јылыс. Тајӧ формула сертїыс партїјаса шлен-
нӧн лыддѣыссӧ сїјӧ, кодї *прїзнајтӧ* партїјалыс про-
граммасӧ, мынтӧ шленскӧј взносјас да ужалӧ сїјӧ ӧтїк
органїзаціаын. Обратїтӧј внїманїе: лєнїнскӧј форму-
лаын шусӧ оз программа *усвоїтӧм* јылыс, а програм-
масӧ *прїзнајтӧм* јылыс. Тајӧ зїк торјалана кык тор.
Нїнӧм і доказывајтны, мыј прав танї Лєнїн, а абу мї-
јан партїјнӧј јортјас, кодјас весшӧрӧ болгӧны програм-
ма усвоїтӧм јылыс. Тајӧ і гӧгӧрвоана. Партїја-кӧ ескӧн
петїс сыыс, мыј партїјаса шленјасӧн вермасны лоны
сӧмын сещӧм јортјас, кодјас усвоїтїсны-нїн программа
да лоїсны теоретїческї подготӧвленнӧј марксістјасӧн,
то сїјӧ ез лӧсӧдав ескӧ партїјаын сурсјасӧн партїјнӧј

кружокјас, сојасѳн партіјнѳј школајас, кѳні партіјаса шленјасѳс велѳдѳны марксизмѳ да отсалѳны налы усвоитны мѳјанлыс программа. Зѳк гѳгѳрвоана, мыј партіја-кѳ котырталѳ тащѳм школајас да кружокјас партіјаса шленјас пѳвстын, то тајѳ сы вѳсна, мыј сѳјѳ тѳдѳ, мыј партіјаса шленјас ез-на нѳшта удѳитны усвоитны партіјнѳј программа, ез-на нѳшта удѳитны лоны теоретѳчески подготвленнѳј марксѳстјасѳн.

Сѳзкѳ, медем выправѳитны мѳјанлыс полѳтика партіјаын шленство јылыс да партіјаыс вѳтлалѳм јылыс вопрос куза, колѳ помавны пассивност јылыс вопрос ѳнѳја головоѳапскѳј тѳлкујтѳмкѳд.

Но мѳјан ем нѳшта мѳд погрешност тајѳ јукѳнын. Фелѳыс сын, мыј мѳјан јортјас оз признатны шѳрсѳ кык крайност костын. Сулалѳ рабочѳјлы, партіјаса шленлы кокнѳдика провинѳтчыны, сормыны ѳтчѳд-мѳдыс партіјнѳј собранѳје вылѳ, ѳе мынтыны мыјлакѳ шленскѳј взносјас, медем сѳјѳс здукѳн шыбытѳсны партіјаыс. Оз интересујтчыны сѳјѳ провинностыжданас, собранѳје вылѳ вотѳмыслы помканас, шленскѳј взнос мынтытѳм помканас. Бјурократизм тајѳ вопросјасас вескыда азывѳтѳм. Абу сѳкыд гѳгѳрвоны, мыј бурещ тащѳм бездушнѳј полѳтика нуѳдѳмла лоины шыбытѳмаѳс партіјаыс замечательнѳј кадрѳвѳј рабочѳјјас, великолепнѳј стахановецјас. А оз-ѳмѳј поз вѳлі партіјаыс вѳтлытѳчыс вѳчны предупредѳенѳје, тајѳ-кѳ оз ѳејствујт—пуктыны на вѳд лѳбѳ сетны выговор, а тајѳ-кѳ оз ѳејствујт—пуктыны срок исправѳчѳм вылѳ лѳбѳ кѳт-нын вужѳдны кандидатѳ, но ѳе вѳтлыны пыр-жѳ партіјаыс? Ферт-жѳ, позѳ вѳлі. Но та вылѳ колѳ јѳз дѳнѳ, партіјаса шленјас дѳнѳ, партіјаса шленјас судѳба дѳнѳ внимательнѳј отношенѳје. А тајѳ бурещ ѳ оз тырмы ѳткымын мѳјан јортјаслѳн.

Кад, јортјас, важѳн кад помавны тајѳ безобразѳјенас. (*Аплодисментјас.*)

ЈУРИНДАЛЫГ

ПАРТИЈНӨЈ УЖЫН ТЫРМЫТӨМТОРЈАС ЈЫЛЫГ да
ТРОЦКИСТСКӨЈ да МУКӨд дВУРУШНИКЈАСӨС БЫРӨдАН
МЕРАЈАС ЈЫЛЫГ (ВКП(б) ЦК пленум вылын доклад)

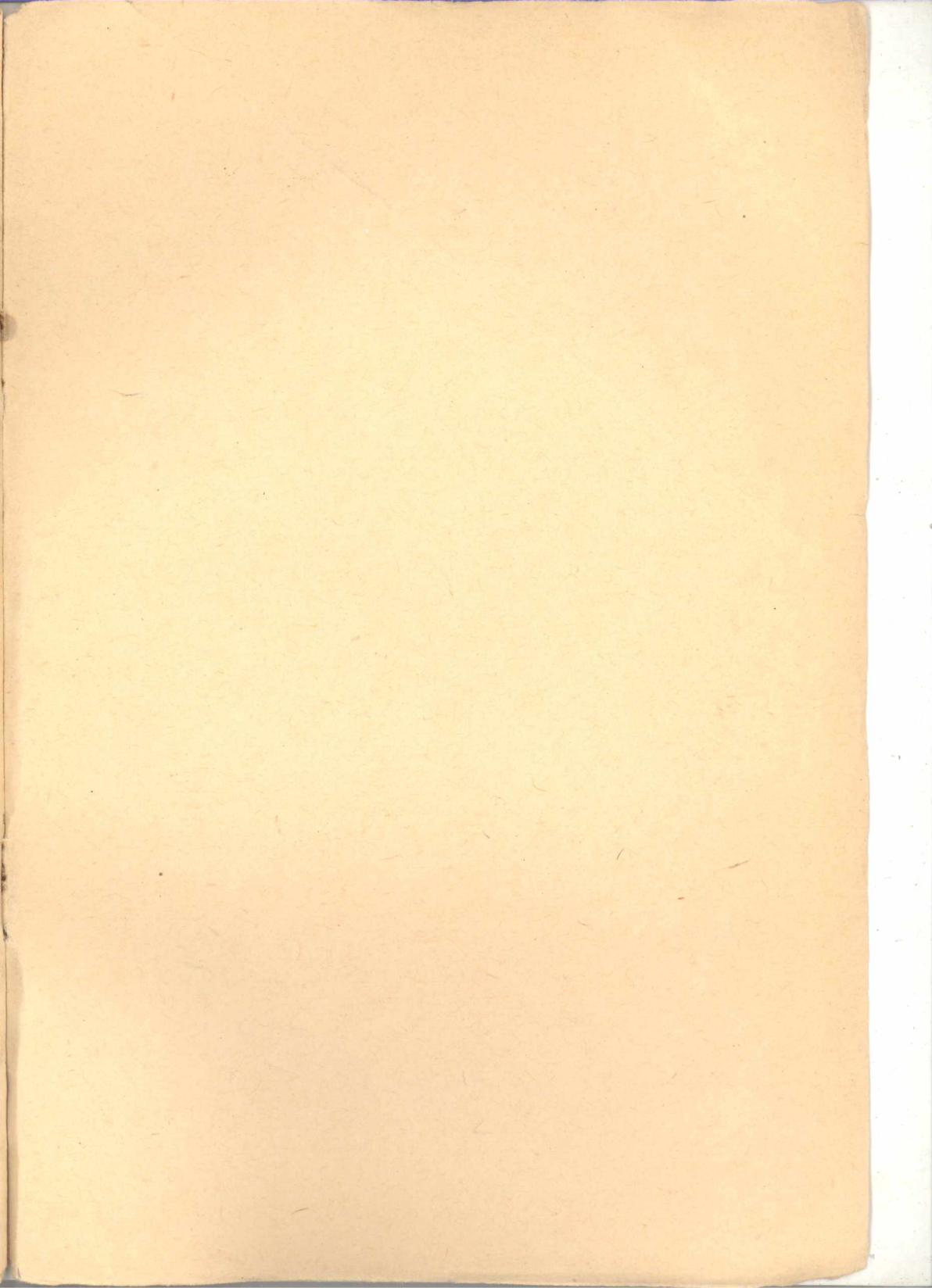
I. Политическөј беспечност	6
II. Капиталистическөј кышалөм	9
III. Өнiја троцкизм	11
IV. Хоҗајственнөј успехјаслөн вужөра бокјасыс	16
V. Мијан могјас	20
ЗАКЛУЧИТЕЛНӨЈ КЫВ	32

Отв. по выпуску *М. Доронин.*
Техн. редактор *М. Шестаков.*

Сдано в набор 5/V-37 г. Подписано к печати 19/VI-37 г. Уполн. главлита
Коми АССР № 87 Издание № 78. Формат 62×94¹/₁₆. 3 печ. листа.
28000 зн. в п. листе. Тираж 3000 экз. Заказ тип. № 964.

Отпечатано в типографии УМП, Коми АССР, гор. Сыктывкар, Дом печати





донис 70 ур.

6797

2р